

LETO XXIII. Stev. 183
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR POUKOTJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVEC
Lest izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 6. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZRA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO".

PRIJATELJSKI OBISK VODITELJA VIETNAMSKEGA LJUDSTVA

VLOGA SOCIALISTIČNIH DEŽEL

v boju za mir na temelju popolne enakopravnosti in ustvarjalnega urejanja mednarodnih problemov

Beograd, 5. avg. (Tanjug). Danes je prispel v Beograd predsednik DR Vietnam in voditelj vietnamskega ljudstva Ho Si Minh. Vietnamski državnik je prvič v gosteh pri našem predsedniku republiku Titu. Pristrčni sprejem kakor tudi slovesne izjave obeh državnih voditeljev dveh socialističnih dežel in njihovih enakih in doslednih težnjah za ohranitev mira na temelju svobode in neodvisnosti narodov, njih, medsebojne enakopravnosti in skupnih prizadevanj za mirno urejanje vseh spornih vprašanj.

Predsednik Ho Si Minh bo ostal pri nas pet dni. Jutri bo potoval preko Zagreba, kjer mu pripravljajo svečan sprejem, in Opatije na Brionih, kjer se bo znova sestel s svojim gostiteljem, našim predsednikom republiku.

Slovo od Budimpešte

Predsednik Demokratične republike Vietnam Ho Si Minh je odpotoval davi iz Budimpešte v Beograd. Visokega gosta so sprejeli na budimpeštansko letališče predsednik Predsedniškega sveta Istvan Doby, predsednik vlade Janos Kadar, člani vlade, CK Delavske partije Madžarske, predstavniki vojske in ves diplomatski zbor v Budimpešti.

Na letališču je vietnamskega državnik pozdravil predsednik Doby, ki je izrazil zadovoljstvo z obiskom in opozoril, na pomen razgovorov, ki jih je imela vietnamska delegacija s predstavnikoma madžarske Partije. Natanko ob 10 je vietnamski predsednik s svo-

jim spremstvom vstopil v posebno jugoslovansko letalo, ki ga je odpeljalo v Beograd. Na poti so visokega gosta spremljali državni podsekretar za zunanje zadeve Dobrivoje Vidić, generalni podpolkovnik Rudi Petovar in šef protokola v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Dalibor Soldatić, ki so mu prišli naproti do Budimpešte.

V spremstvu predsednika vietnamske vlade so odpotovali v Jugoslavijo tudi član stalnega komiteja Ljudske skupščine Vietnam in član Politbiroja CK Delavske partije Vietnam Hoang Van Hoan, prosvetni minister Hoang Minh Giam in pomočnik ministra za zdravstvo Pham Hgoč Taš.

PRISRČEN SPREJEM

vietnamskih državniških gostov v Zemunu

V Beograd so prispeli vietnamski državniški gostje okrog 10.30. Na okrašenem zemunskem letališču so jih sprejeli naš predsednik republiku in visoki državni funkcionarji, generali JLA ter politični in drugi javni delavci.

Topovi so z 42 salvami kmalu po 10. uri napovedali prihod posebnega letala, s katerim so predsednik Ho Si Minh in člani njegovega spremstva potovali iz Budimpešte v Beograd. Se med gromenjem topov se je pod jasnim nebom pojavilo predsednikovo letalo, ki ga je od jugoslovanske meje do Beograda spremljala castna eskadrila naših lovcev.

Ko se je letalo spustilo na letališče, je predsednik Tito v sivi maršalski uniformi prvi pristopil k letalu, iz katerega je izstopil predsednik DR Vietnam Ho Si Minh. Prvo srečanje obeh državnih voditeljev je bilo pristrčno in prijateljsko. V naslednjem trenutku so štiri pionirke z rdečimi rutami okrog vratu pristopile k vietnamskemu državniku ter mu izročile šopke vrtnic in krizantem. Radosten med otroki je predsednik Ho Si Minh poljubil učenko osemletke "Vojislav Ilie" Jelisaveto Gruber, ki mu je prva izročila šopek rož.

Predsednik Ho, ki je bil v temnorjavi uniformi, je predstavil predsedniku Titu svoje spremstvo: Hoang Van Hoana, Pham Hgoč Taša, Aleksandra Rankovića in Svetozara Vukmanovića, Lazarja Koliševskega, Miloša Minića in Kočo Popovića.

Ho Si Minhov pozdrav

Po pozdravu je predsednik Vietnamske republike Ho Si Minh dal pred mikrofonom beogradskega radia naslednjo izjavo:

Dragi tovariši predsednik, dragi tovariši in dragi prijatelji!

Zahvaljujem se vam za tako pristrčni in topli sprejem. Srečen sem, da vam in vsem jugoslovanskim narodom sporočam bratske pozdrave vietnamskega naroda. Prizadevali si bomo, da bomo

Na Avali

Prva pot vietnamskega državnik je bila na Avalo, kjer je še v dopoldanskih urah položil ve-

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.



dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.



dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

dežel. Tako bo naše potovanje prispelo k še večji okrepitvi prijateljstva med narodi naših dveh dežel, ki jih združuje skupna pot v socializmu.

NA SLOVESNEM KOSILU pri našem predsedniku republiku Titu

Uro pozneje je vietnamski državnik obiskal našega predsednika Tita v poslopju Zveznega izvršnega sveta. Temu srečanju predsednikov obeh prijateljskih dežel so prisostvovali predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsedniki Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković in Svetozar Vukmanović, nadalje Lazar Koliševski in Kočo Popović, Ho Si Minhovi sodelavci Hoang Van Hoan, Hoang Minh Djam in Pham Goč Taš. Predsednik Tito in Ho Si Minh kakor tudi ostali visoki funkcionarji obeh dežel so se približno četrt ure pristrčno in prijateljsko pogovarjali.

Naš predsednik republiku je privedel potem svojim gostom svečano kosilo. Razen Ho Si Minhovih sodelavcev in naših vo-

diteljev so bili na slovesnem kosilu v poslopju Zveznega izvršnega sveta še predsednik Zbora proizvajalcev Ivan Božičević in drugi funkcionarji Zvezne ljudske skupščine, člani Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek, Veljko Zeković, Krsto Popivoda, Pavle Gregorić, Peko Dapčević, Avdo Humo, Velimir Stojnić in Marjan Breclj, predsednik Izvršnega sveta Srbije Miloš Minić, predsednik Izvršnega sveta BiH Osman Karabegović, predsednik Izvršnega sveta Crne gore Filip Bajković, predsednik Centralnega odbora ZSJ Djuro Salaj, predsednik MLO Beograda Djurica Jojkić, člani castnega spremstva predsednika Ho Si Minha Dobrivoje Vidić, Rudi Petovar in Dalibor Soldatić, rektor beogradske univerze dr. Borislav Blagojević, generali JLA ter drugi politični in javni delavci.

ZDRAVICA NAŠEGA PREDSEDNIKA REPUBLIKE

TESNA POVEZANOST naših narodov in vietnamskega ljudstva spričo skupnih ciljev in oblik boja za njih uresničenje

Med kosilom je predsednik Tito nazdravil svojem gostu in dejal:

Tovariši predsednik, tovariši in tovarišice!

V posebno zadovoljstvo mi je, da lahko med nami pozdravim predsednika Demokratične republike Vietnam tovariša Ho Si Minha in da mu v imenu narodov Jugoslavije ter v svojem osebnem imenu izrečem toplo dobroščilo. Lahko vam zagotovim, tovariši predsednik, da se naši

narodi odkritosrčno vesele vašega obiska in možnosti, da vas pozdravimo kot predstavnik naroda, ki jim je tako pri srcu in kot osebnost, ki jo tako visoko cenijo in spoštujejo.

Narodi naših dveh dežel so zemljepisno daleč narazen in v minulosti so malo vedeli drug o drugem. Dogodki zadnjih desetletij, v katerih so naši narodi najbolj aktivno sodelovali, pa so nas ne le tako zbližali, da se čutimo zdaj, ko da smo sosedje,

marveč so tudi pripomogli, da smo navezali mnoge stike ter dosegli medsebojno razumevanje, sloneče na skupnem boju in skupnih težnjah za pridobitev narodne neodvisnosti, za družbeni napredek in za okrepitev miru na svetu.

Odlučno vlogo so imele v tem oziru tudi izkušnje naših narodov, pridobljene med drugo svetovno vojno in po njej. Narodni in politično vodstvo Vietnam in Jugoslavije so razumeli, da zahteva vojna proti fašizmu od njih, da neposredno sodelujejo v odločanju o svoji bodočnosti. Zato smo se mi in vi v pogojih druge svetovne vojne odločili za oborožen boj. Eni in drugi smo spoznali, da je boj za narodno svobodo v razmerah, v katerih so ga naši narodi bili, moral biti povezan s potrebo naših narodov, da se iz temeljev spremeni njihovo življenje in da se ustvarijo pogoji za boljše in srečnejšo prihodnost, za odstranitev vseh oblik izkoriščanja.

Narodi Jugoslavije kakor tudi vse napredne sile sploh so globoko zainteresirani na uspešnem izidu boja odvisnih narodov za svobodo in enakopraven položaj. Kadar pa gre za Vietnam, gre za narod, s katerim nas zlasti tesno vežejo ne samo skupni družbeni cilji, marveč tudi značaj in oblika boja za dosego teh ciljev. Zato so narodi Jugoslavije s posebnimi simpatijami in polnim razumevanjem spremljali dolgoletni boj vietnamskega ljudstva za njegovo osvoboditev, ki ga je bilo v izredno težavnih in zamotanih razmerah. Naša radost je zdaj

(Nadaljevanje na 3. strani)

IZ POROČILA O GIBANJU GOSPODARSTVA V PRVEM POLLETJU

USPEŠNO IZPOLNJEVANJE LETOŠNJEGA DRUŽBENEGA PLANA

Gibanje gospodarstva v letošnjem prvem polletju kaže, da bomo presegli planirano 13-odstotno povečanje letošnje proizvodnje — V prihodnje si bo treba prizadevati za nadaljnje povečanje izvoza, uvoz pa naj bi obdržali v okvirih, ki omogočajo zmanjšanje primanjkljaja plačilne bilance

Beograd, 4. avg. (Tanjug). Danes je bila v Beogradu pod predsedstvom podpredsednika Svetozara Vukmanovića seja Zveznega izvršnega sveta, na kateri so obravnavali poročilo sekretariata za splošne gospodarske posle o gibanju gospodarstva v prvem polletju letošnjega leta in sprejeli gladne ugotovitve poročila.

Podatki in analize o gibanju gospodarstva v prvem polletju kažejo, da je gospodarska dejavnost v tem času znatno narasla in da so bile uspešno izpolnjene glavne naloge gospodarske politike, začetne z družbenim planom za letošnje leto tako glede proizvodnje, zaposlitve in gibanja delovne storilnosti, kakor tudi stabilizacije trga, potrošnje prebivalstva, standarda in zunanje-trgovinske menjave.

GIBANJE PROIZVODNJE

Glavna značilnost gospodarstva v celoti je predvsem večja proizvodnja, ki smo jo dosegli v prvem polletju na vseh gospodarskih področjih in v vseh panogah. Industrijska proizvodnja je narasla v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta za 19%, v primerjavi z letom 1955 pa za 26%. Narasla je v vseh industrijskih panogah, razen v proizvodnji tobaka, kar je treba pripisati slabelemu pridelku.

Ker pa je znatno povečanje industrijske proizvodnje v prvem polletju delno tudi posledica nizke proizvodnje v prvih mesecih lanskega leta, lahko pričakujemo, da bo povečanje v prihodnjem obdobju nekoliko manjše, da pa bomo vendarle presegli v planu predvideno povečanje industrijske proizvodnje za letošnje leto, ki znaša 13%.

Tudi v kmetijstvu lahko pričakujemo letos znatno večji pridelok. K temu je pripomoglo predvsem ugodno vreme in širša dejavnost združenih organizacij, pa tudi večja uporaba agrotehničnih ukrepov, boljša preskrba, večje investicije v kmetijstvu, kakor tudi drugi ukrepi, ki smo jih uveljavili za povečanje kmetijske proizvodnje.

Gradbena dejavnost je po obsegu efektivnih delovnih ur na podlagi razpoložljivih podatkov narasla v prvih petih mesecih letošnjega leta v primerjavi z lanskim za 31%.

Obseg prometa se je povečal v prvem polletju v vseh prometnih panogah, kar je posledica večje proizvodnje, povečanja prometa, razširitve zunanjetrgovinske menjave ter povečanja voznega parka. Prevoz blaga se je v železniškem prometu povečal v primerjavi s lanskim letom za 17%, v pomorskem prometu za 7,5%, v rečnem za 47,7%, v javnem cestnem prometu za 29,7%, v zračnem za 21,6%, v pristaniščih pa je narasel za 28,7%.

S povečanjem proizvodnje se je povečalo tudi število zaposlenih. Čeprav še nimamo na razpolago zanesljivih podatkov o gibanju zaposlenosti, lahko na podlagi podatkov Zavoda za socialno zavarovanje o gibanju števila zavarovancev rečemo, da je zaposlenost v celoti narasla približno za 7%. Če primerjamo povečanje zaposlenosti z obsegom proizvodnje, ki je narasla bolj, vidimo, da je v prvem polletju letošnjega leta delovna storilnost narasla, zlasti v industriji.

RAZŠIRITEV ZUNANJE-TRGOVINSKE MENJAVE

Za razvoj naše zunanje trgovine v prvem polletju je značilna razširitev celotne blagovne me-

njave s tujino, kar se je pokazalo v povečanju izvoza in uvoza. Vrednost izvoza je znašala v prvem polletju kakih 52 milijard in bila za približno 8 milijard ali za 20% večja od vrednosti izvoza v prvi polovici lanskega leta. Povečal se je izvoz industrijskih izdelkov in predelav, tako da malo ne vse povečanje izvoza odpade na te industrijske izdelke, vsem ko je bil izvoz kmetijskih pridelkov, kakor je tudi predvideno v planu nekoliko manjši kakor lani. Povečal se je tudi uvoz, in sicer je bil po vrednosti za kakih 25 milijard ali približno za 33% večji kakor lani. Povečal se je zlasti uvoz reprodukcijskih potrebščin.

Razveseljiv pojav v razvoju naše zunanje trgovine so tudi spremembe v vrsti dežel, kamor gre naš izvoz, kar se je pri povečanju blagovne menjave z ostalimi deželami pokazalo v povečanju blagovne menjave z deželami Azije, Afrike in Vzhodne Evrope, čeprav je evropski trg v naši celotni zunanjetrgovinski menjavi še zmerom na prvem mestu. Posledica večjega uvoza kakor izvoza pa je bila, da je ostal primanjkljaj naše zunanje trgovine (Nadaljevanje na 2. strani)

Daljnovid med Madžarsko in našo deželo

Budimpešta, 5. avg. (Tanjug). Nocoj je bil v Budimpešti podpisana jugoslovansko-madžarski sporazum o gradnji 70 km dolgega daljnovoda Seyter-Varaždin in sporazum o konkretizaciji te gradnje.

Sporazuma, ki sta bila podpisana, sodita v okvir uveljavljanja tistega dela jugoslovansko-madžarskega sporazuma o gospodarskem sodelovanju, ki govori o povezavi in medsebojnem oskrbovanju z električno energijo.

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 6. avgusta:
Sončno z delno oblačnostjo, zjutraj po kotlinah megla. Temperatura ponoči med 9 in 14, v Primorju okoli 18, najvišje dnevne temperature med 24 in 28 stopinjami Celzija.
Stanje vremena
Štebetne frontalne moutnje se začeljejo nad Francijo, kjer povzročajo neoblačitve. Naši vrhovi pa bodo zaenkrat še v dotoku toplih zrak.

DNEVNIK

S SEJE SVETA ZA GOSPODARSTVO OLO GORICA

Pobuda za nadaljnjo sprostitev obmejnega prometa z Italijo

Predlogi tržaških krogov, da bi poenostavili formalnosti pri prehajanju meje, omogočili skupinske izlete v notranjost obeh držav in povečali število potovanj

Nova Gorica, 5. avg. — Okrajni Svet za gospodarstvo je na današnji seji mimo drugih vprašanj razpravljala tudi o problematiki malega obmejnega potniškega prometa med Jugoslavijo in Italijo.

do tri dni namesto samo 48 ur kot sedaj, slednjič naj bi bili dovoljeni skupinski izleti s propustnicami v notranjost Slovenije in Hrvaške oziroma Italije.



Mladi Šiškarji, ki so letovali v Pomeru pri Puli, so obiskali Premonturo, kjer jim je bil ogled vojne ladje zanimivo doživeti. Kakor vidimo na sliki, so se tudi v družbi mornarjev odlično počutili

V Moskvo bo odpotoval Dju-ro Salaj, predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije in sicer na vabilo Zveze sindikatov Sovjetske zveze.

V nedeljo je bil v Splitu zaključen tretji Jadranski sejem, na katerem je 130 razstavljalcev razstavilo okoli 650 industrijskih in kmetijskih proizvodov.

Kitajska kmetijska delegacija je včeraj obiskala kombinat Belje, danes pa si bodo gostje v Osijeku ogledali tovarno mleka.

Obnoveitev neposrednega plačilnega prometa z Brazilijo je bila te dni urejena med predstavniki Narodne banke FLRJ in predstavniki Banco do Brazil.

Generalni sekretar sindikata Indijskih rudarjev Mehta je včeraj odpotoval iz Jugoslavije. Med bivanjem v naši državi si je ogledal nekatere rudnike v Bosni in Hercegovini.

Običinski praznik v Trzinu so proslavili včeraj v spomin na 16-letnico tragedije Pod Storžičem, kjer je osem partizanov darovalo svoje življenje za svobodo.

Beograd, 5. avg. (Tanjug). Po podatkih zvezne agrometeorološke službe je žetev žita v vseh krajih končana. Samo v nekaterih krajih visoko v planinah nekaj žita še niso poželi.

Rekorden pridelek sladkorne pese rekordni v odstotek sladkorja v njej visok. Tudi sladkorna pesa kaže zelo dobro. Zdjaj so ji potrebni topli dnevi, ker se koncentrirajo v njej sladkor.

Vinogradi kažejo povsod dobro. Hladno vreme je zavrlo dozorevanje zgodnjih vrst grozdja.

Na goriškem področju je na naši strani državne meje deležno ugodnosti obmejnega prometa 59.573 ljudi, na sosednem italijanskem področju pa celo 185.205. Italijanski državljani so lani pri nas zamenjali približno 78 milijonov lir ter dinarsko protivrednost porabili za nakup raznega blaga, naši ljudje pa so na sosednem področju vnovčili več deset milijonov dinarjev.

Obnoveitev neposrednega plačilnega prometa z Brazilijo je bila te dni urejena med predstavniki Narodne banke FLRJ in predstavniki Banco do Brazil.

Kako kaže letošnja letina

Pridelek žita dober, koruza, sladkorna pesa, sončnice in konoplja kažejo zelo dobro, vinogradi obetajo dobro, pridelek krompirja pa bo na splošno predvidoma zadovoljiv

Beograd, 5. avg. (Tanjug). Po podatkih zvezne agrometeorološke službe je žetev žita v vseh krajih končana. Samo v nekaterih krajih visoko v planinah nekaj žita še niso poželi.

Rekorden pridelek sladkorne pese rekordni v odstotek sladkorja v njej visok. Tudi sladkorna pesa kaže zelo dobro. Zdjaj so ji potrebni topli dnevi, ker se koncentrirajo v njej sladkor.

Vinogradi kažejo povsod dobro. Hladno vreme je zavrlo dozorevanje zgodnjih vrst grozdja.

za naš trg do konca leta zamejnjava povečala na vsaj 80 milijonov lir.

PODPORA PREDLOGOM IZ TRSTA

V tem ugodnem ozračju in skoraj nemotenem izpolnjevanju Videmskega sporazuma je prišla pobuda številnih krogov iz Trsta, ki se zavzemajo, da bi mali obmejni promet poglobili, razširili in še bolj približali težnjam obmejnega prebivalstva.

USPEŠNO IZPOLNJEVANJE letošnjega družbenega plana

(Nadaljevanje s 1. strani)

trgovinske bilance na visoki ravni. Zato bo v prihodnjem obdobju ena naših glavnih nalog, da se povečamo izvoz, da bi postopoma zmanjšali ta primanjkljaj.

VEČJI DOHODKI IN POTROŠNJA PREBIVALSTVA

Letos so znatno narasle vse oblike notranje potrošnje. Celotna potrošnja je narasla v prvem polletju v primerjavi z lanskim letom približno za 23%.

Dohodki kmetijskih proizvajalcev od prodaje kmetijskih pridelkov so bili v prvem polletju v primerjavi z lanskim letom večji za kakih 14 milijard ali za 25%.

Posledica povečanja denarnih dohodkov je bilo povečanje potrošnje. Če presojamo potrošnje v luči izdatkov za blago in storitve brez naravnih potrošnje in prometa prek kmečkega trga, vidimo, da je narasla v prvem polletju v primerjavi z lanskim letom za kakih 23%, skupaj z uporabo potrošniških kreditov pa za kakih 27%.

Posledica povečanja denarnih dohodkov je bilo povečanje potrošnje. Če presojamo potrošnje v luči izdatkov za blago in storitve brez naravnih potrošnje in prometa prek kmečkega trga, vidimo, da je narasla v prvem polletju v primerjavi z lanskim letom za kakih 23%, skupaj z uporabo potrošniških kreditov pa za kakih 27%.

Večanje dotoka v uporabo investicijskih sredstev. Za investicije sta bila v prvem polletju značilna velik dotok in povečana uporaba investicijskih sredstev.

POVEČAN DOTOK V UPORABA INVESTICIJSKIH SREDSTEV

Za investicije sta bila v prvem polletju značilna velik dotok in povečana uporaba investicijskih sredstev. Dotok investicijskih sredstev je bil letos za kakih 50 milijard ali približno za 23% večji od lanskega.

rabili v prvem polletju kakih 21%. Vzlic temu je celotna poraba investicijskih sredstev v prvem polletju narasla in znašala kakih 45% porabe v letošnjem letu, vtem ko je znašala ta poraba lani približno 32%.

Vzporedno z naraščanjem vseh oblik potrošnje so narasli tudi kratkoročni krediti, ki so bili v prvem polletju približno za 123 milijard večji, kakor ob koncu lanskega leta.

STANJE TRGA IN GIBANJE CEN

Skladi industrijskega blaga za osebno potrošnjo so bili letos večji, kakor prejšnja leta. Število proizvodov, ki nam jih primanjkuje, je bilo znatno manjše. Preskrba trga za živila je bila boljša kakor prejšnja leta.

Večanje dotoka v uporabo investicijskih sredstev. Za investicije sta bila v prvem polletju značilna velik dotok in povečana uporaba investicijskih sredstev.

Večanje dotoka v uporabo investicijskih sredstev. Za investicije sta bila v prvem polletju značilna velik dotok in povečana uporaba investicijskih sredstev.

Večanje dotoka v uporabo investicijskih sredstev. Za investicije sta bila v prvem polletju značilna velik dotok in povečana uporaba investicijskih sredstev.

Zato smo storili potrebne ukrepe za počasnejše trošenje investicijskih sredstev, katerih učinek lahko pričakujemo v drugem polletju.

Posebno pozornost zasluži tudi večji uvoz, ki je vzlic povečanju izvoza povzročil, da je ostal primanjkljaj naše trgovinske bilance na visoki ravni.

Ker se industrijska in kmetijska proizvodnja v celoti dobi razvija in ker bomo na tej podlagi dosegli znatno povečanje nagli dosegli znatno povečanje narodnega dohodka.

Razen proučevanja gibanja gospodarstva v prvem polletju letošnjega leta je Zvezni izvršni svet na tej seji sprejel tudi več odlokov in sklepov s področja gospodarstva.

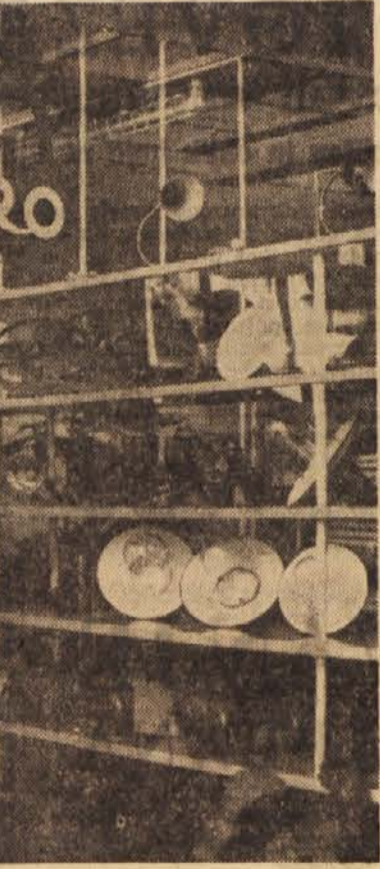
Izseljenci iz Francije obiskali domovino

Ljubljana, 5. avg. (Tanjug). Danes dopoldne je s posebnim vlakom prispelo v Ljubljano 400 slovenskih izseljencev iz Merlebacha in okolice v vzhodni Franciji.

V skupini izseljencev iz Avrometa je tudi nogometno moštvo, ki ga sestavljajo sinovi naših izseljencev.

Naši kulturni delavci na mednarodnih konferencah

Na drugi Generalni skupščini Mednarodnega združenja za umetniško izobraževanje (INSE), ki bo od 19. do 23. avgusta v Haagu, zastopana tudi naša država.



Med izdelovalci malih elektromotorjev je zlasti znana mariborska »Elektrokovina«. To podjetje izvaž svoje izdelke v Azijo in Južno Ameriko, pa tudi v nekatere države zahodne Evrope.

Tako bo laglje, nam je pojasnil. Kmalu sem zapustil Leninovo stanovanje. Čeprav je bila rana huda in ranjenec položaj zelo nevaren, sem se skušal pomiriti.

Ze prvo noč po atentatu so prišle na dan nekatere podrobnosti tega dogodka. Na Lenina je streljala Fanni Kaplan, članica banditske skupine terorističnih eserov.

Potem ko je streljala na Vladimira Iljiča, je atentatorka skupaj z množico zbežala s tovarniškega dvorišča. Ljudje so bežali, ne da bi spočetka vedeli, kdo je streljal na Vladimira Iljiča.

Iznajdljivosti otrok se je bilo treba zahvaliti, da so atentatorko prijeli. Več ljudi je dohitelo na tramvajemski postajališču in jo prignalo na tovarniško dvorišče.

S. K. GILI:

ŠEST LET Z V. I. LENINOM

dvorišče. Množica je bila ogorčena. Mnogi ljudje so se stisnjenih pesti preverili proti njej; bili bi jo pri prič raztrgali, pa je skupina delavcev zadrževala pritisk.

ŠEST LET Z V. I. LENINOM

Spomni osebnega soferja Vladimira Iljiča Lenina

Hvala. Počutim se zelo dobro, je odgovoril Lenin nasmejan. Miting se je začel, delavci so spet slisali plamteč, navdušen govor svojega voditelja.

Ko je bilo snemanje že do polovice končano, se je Lenin naglo obrnil, da bi se vrnil v svojo delovno sobo.

Kaj pa je to? je vprašal presenečeno. Kam pa teko in kaj nosijo na hrbti? Glej no, saj to so kinematografarji.

Stvar je kaj preprosta, Vladimir Iljič — saj ne bi privolili, da bi vas snemali, a to je neogibno potrebno.

Kako je z vašim zdravjem, Vladimir Iljič?

OB OBISKU PREDSEDNIKA VIETNAMA HO SI MINHA

Naši narodi visoko cenijo

napore Vietnamcev za izgradnjo socializma in združenje njih dežele

(Nadaljevanje s 1. strani)
 Med večjo, ker v vaši osebi, tovariš predsednik, pozdravljamo ne samo najvišjega predstavnika vaše dežele, marveč tudi glavnega organizatorja junaškega boja vietnamskega ljudstva. Veselimo se, da lahko ob tej priložnosti rečemo, da so narodi in vlada Jugoslavije zmerom odločno zagovarjali pravico vietnamskega naroda do samoodločbe in narodne neodvisnosti.

Med osvobodilno borbo so narodi v naših dveh deželah revolucionarne spremembe zgodovinskega pomena za naše narode in ustvarjeni so bili pogoji za uspešno izgradnjo socializma. V tem

oziru imamo pred očmi iste ideje in cilje in kolikor vidimo v uredništvu teh idej in ciljev nekateri razlike, je to naravna posledica različnih specifičnih pogojev v naših deželah, kar je lahko samo ploden vir za medsebojno izmenjavo naših izkušenj. Prepričan sem, da je lahko v tem oziru sodelovanje med našima dvema deželama prispevek k izgradnji socializma v naših deželah in na sploh. Posebej bi rad poudaril, da jugoslovanski narodi zelo cenijo napore, ki jih prispeva vietnamsko ljudstvo v težavnih in zamotanih pogojih za izgradnjo svoje dežele in ki so hkrati usmerjeni na njeno popolno združenje in okrepitev njene neodvisnosti.



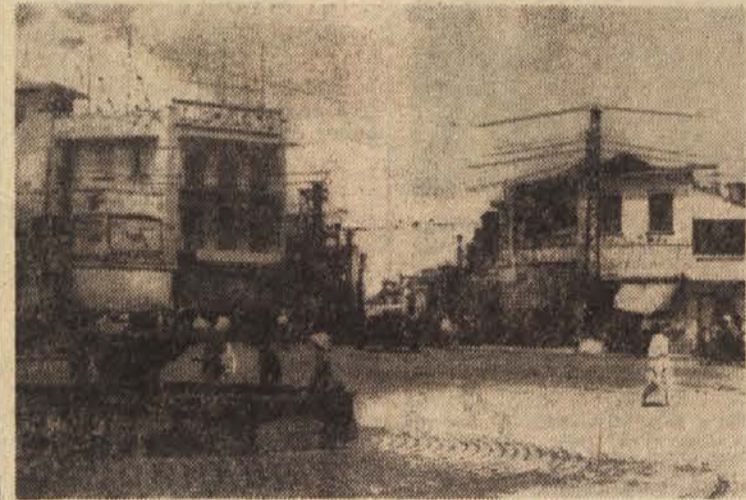
Hoang Van Hoan, član Politbiroja vietnamske Lao-Dongore Partije

najboljša pot za trajno zagotovitev naše narodne eksistence in za široko mednarodno sodelovanje. Prepričani smo, da je z združenimi napori in aktivnim prizadevanjem vseh narodov in dežel moč postopoma urediti probleme, ki še ogrožajo miren razvoj, in

tako premostiti tisto razcepljenost, ki razdira današnji svet. Da bi dosegli ta cilj, je nujno potrebno poglobiti splošno medsebojno razumevanje. Posebno vlogo morajo v tem odigrati socialistične dežele in napredna gibanja, kar bo moč doseči samo, če bodo medsebojno sodelovala in se bo mednarodna dejavnost razvijala na podlagi popolne enakopravnosti in odnosih ter stvarjalnega obravnavanja in urejanja družbenih in mednarodnih problemov, na katere zdaj zadeva človeštvo.

Tovariš predsednik, prepričan sem, da boste med svojim bivanjem v naši deželi čutili odkritosrčne simpatije, ki jih goje naši narodi do vaše dežele in vas osebno in da bo ta obisk nudil možnost za nadaljnjo krepitev razumevanja in utrditev prijateljskih vezi in sodelovanja med našima dvema deželama na političnem, gospodarskem in kulturnem torišču. Posebej se veselimo, da se nam je ponudila priložnost, da vas neposredno seznanimo z razvojem naše dežele, z doslej doseženimi uspehi in s problemi, na katere zadevamo v naši socialistični izgradnji.

Na to dvigam to čašo na vaše zdravje, tovariš predsednik, za napredek Demokratične republike Vietnam in za vsestransko prijateljstvo narodov naših dveh dežel.



Pogled na Hanoj, glavno mesto Vietnoma

PISMO IZ DEZELE GENTLEMENOV

V znamenju polcilindra

Reorganizacija britanskih oboroženih sil

London, avgusta
 Te dni so uveljavili predpise o reorganizaciji britanskih oboroženih sil. Usoda 7000 oficirjev je zapetena s pokojninami, bogatimi odpravninami (ki naj bi bile uteha za upropaščeno vojaško kariero) in polcilindrom (ki ga bodo nosili, če se bodo posvetili civilni karieri). Šedenatisoč poškennih vojakov se bo znašlo na ulici - ne na paradni cesti med špalirji ljudi v tragično patetičnem smislu tega izraza, temveč na pravi kamniti, betonski, asfaltni ulici, kjer se gnetejo prezirani civilisti - ne vedoč, ali naj k polcilindru nosijo črne ali rumene devljice.

Toda to je najmanjši pretresjalji izmed mnogih, ki jih bo izzvala »Bela knjiga« o reorganizaciji britanskih oboroženih sil.

Priloge na vojno, ki je minila

Neki ctnik si je izmislii geslo (ki je takoj postalo splošno znano): da se je Britanija vedno pripravila na vojno, ki je že minila. Ob začetku burške vojne je bila pripravljena na krmsko vojno, v začetku prve svetovne vojne je bila pripravljena za burško vojno, ob začetku druge se ni bila opremljena niti za vojevanje in prejšnji vojni, v minulih dvanajstih letih pa se je mrlično oboroževala za primer, da bi se ponovil neponovljivi vojaški položaj iz druge svetovne vojne.

Med tistimi, ki so se pripravljali »na že minulo vojno«, in tistimi, ki so zahtevali načrt za »vojno, ki lahko še pride«, se je zadnja leta razvnela za-grizena polemika. Prav čudno je, koliko časa je moralo preteči, da so ljudje, ki gledajo v nejasno prihodnost, prevladovali nad strokovnjaki, ki ne morejo obrniti hrba neponovljivi preteklosti. Dvojni razlogi so, da je zmagala teza, ki jo je Sandys formuliral v svoji »Beli knjigi« o reorganizaciji. Na eni strani so najodgovornejši vojski in politiki mnenja, da bi bila jedrska vojna totalna in da pred njo namodni atomskim ali vodikovim napadom ni obrambe na zaščite. Edina zaščita je prizadevanje, da do nemadne napada oziroma vojne sploh ne pride. In o tem ima britanska vlada nekateri ideje, ki jih z manjšim ali večjim uspehom razvijta na razorož-

tvenih pogajanjih v Londonu. Toda v primeru, da bi do jedrske vojne le prišlo, bi bila vloga običajnih rodov vojske v marsičem različna od dosedanje.

Zalovanje za tradicijo

Nekateri vojaški teoretiki trdijo, da so sedanjí rodovi vojske - pehota, mornarica in letalstvo - zastareli. Ministrski predsednik Macmillan pa je vseeno napovedal, da »ne bodo ukli-njeni« in združeni v enotno, kombinirano vojsko, pač pa bo vsak zase reorganiziran. Pri tem kaže, da vlade niso vodili čisto vojaški razlogi, pač pa je upoštevala tudi »nacionalno zalovanje«, ki bi nastalo, če bi na primer »vulkanizirano« silovito, pohos generacij, simbol vsega, kar je Britanija nekoč v svetu pomenila.

Ko so časniki objavili seznam polkov, ki jih kmalu ne bo več, je zatrepalo srce mnogih starih vojakov; njihov volk bo šel v muzej in v pralnih vitrinah bodo shranjeni najintimnejši spomini namalajske držuge, na pesek pri El Alameinu in na flandrijske strelske jarke.

Z VSEH STRANI SVETA

SPANIJA
ZELEZNIŠKA NESREČA
 Madrid, 5. avg. (AFP). V železniški nesreči, ki se je danes pripetila blizu Madrida, je izgubilo življenje 17 vojakov, 70 vojakov je bilo pa ranjenih. Vzrok nesreče še ni dognan.

ITALIJA
AZIJSKA GRIPA V RIMU
 Rim, 5. avg. (Reuter). V nekem otroškem okrevališču v bližini Rima je 90 otrok zbolelo za azijsko gripo. En otrok je umrl. Otroci so prišli v okrevališče iz Neaplja, kjer je bilo v karanteni nekaj ladij, na katerih so našli sledove te bolezni.

CIPER
PROTIBRITANSKE DEMONSTRACIJE
 Nikozija, 5. avg. (Reuter). V Nikoziji in v Pafosu so spet izbruhnile protibrilanske demonstracije. Ljudje so zahtevali vrnitev eparha Makariosa ter združenje Cipra z Grčijo. Več demonstrantov so aretirali.

LIBANON
POBUDA PREDSEDNIKA SAMUNA
 Beirut, 5. avg. (AF). Predsednik republike Samun je na nekem zborovanju predlagal konferenco državnikov arabskih dežel, na kateri naj bi izgladili medsebojne nesporazume. »Prepričan sem,« je dejal, »da med arabskimi deželami ni spora, ki ga ne bi bilo mogoč rešiti.

JORDANIJA
PRED SODIŠČEM ZARADI »KOMUNISTIČNEGA DELOVANJA«
 Aman, 5. avg. (AFP). Vojaško sodišče v jordanem delu Jeruzalema je obsojilo dva obtoženca na petnaest

zahteval, naj ZDA in Sovjetska zveza intervenirajo, da bi prenehale sovražnosti v Omanu. Imamov predstavnik v Kairu Mohamed el Harti je bil danes pri veleposlanikih ZDA in Sovjetske zveze ter zahteval intervencijo obeh velenil za ustavitev bojev v Omanu. V notah, ki jih je izročil obema veleposlanikom, je opisan položaj v Omanu in je izražena zahteva po intervenciji obeh vlad, da bi bilo konec napadalnih dejanj britanskih sil proti omanskomu ljudstvu.

Generalni sekretar Arabske lige Abdel Halek Hasuna pa je poslal note vsem deželam, ki so sodelovale na azijsko-afriški konferenci v Bandungu, in zahteval od njih, »naj podpro Oman v njegovem boju ter posredujejo, da bo prenehal britanski napad na to deželo.« Generalni sekretar Arabske lige omenja v notah, da je bil Oman dvanajst stoletij neodvisen in da je Velika Britanija 1920 priznala neodvisnost omanskega imamat. Na koncu je rečeno da »sedanjí britanski napad nasprotuje ustanovni listini OZN in načelom Bandunske konference.«

Poročila, ki prihajajo iz Omana, kažejo, da so uporniki znatno razširili ozemlje, ki ga imajo pod svojo oblastjo. Neuradne vesti pravijo, da je zdaj pod vplivom imama, ki vodi upor proti sultanu, tudi ozemlje do 96 km vzdolžno od mesta Izki. Dosljej je bil Izki skrajna vzhodna točka v oblasti upornikov. Izki leži okoli 160 km od Ibrija, kjer se zbirajo britanske čete, ki so pred dnevi prispele na ozemlje Muskata, da bi pomagale sultanu

Nova tuja veleposlanika pri predsedniku republike
 Beograd, 5. avg. (Tanjug). Predsednik republike je davi v Belem dvoru sprejel novega grškega izrednega veleposlanika Trasilovsa Zakalotosa, ki mu je slovesno izročil svoja pooblastilna pisma. Potem je predsednik Tito sprejel še novega izrednega veleposlanika LR Mongolije Dašina Adilbišo.

Na obeh sprejemih sta bila navzoča državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović in šef protokola predsednika republike Sloven Smolada.

Odgovornost politikov in činiteljev ki ovirajo združenje Vietnoma

Vaša dežela in vaša vlada sta med ženevsko konferenco 1954 mnogo prispevali k stvari miru in mednarodnega sporazumevanja. Prizadevanje Demokratične republike Vietnoma, da z doslednim izpolnjevanjem ženevskih sporazumov doseže združenje dežele po miroljubni poti, je našlo v naši deželi kakor tudi pri vseh, ki jim je pri sreč okrepitev miru, odkritosrčno razumevanje in vsestransko podporo. Mi menimo, da je velika odgovornost vseh tistih političnih činiteljev, ki otežujejo izpolnitev ženevskih sporazumov

in tako iz sebičnih nagibov onemogočajo organsko združenje naroda ter vnašajo nemir in nove težave v ta del sveta. Mi smo zmerom poudarjali in poudarjamo, da je popolna izpolnitev ženevskih sporazumov v interesu vietnamskega naroda, v interesu miru na Daljnem vzhodu in ublažitve sedanje napetosti v mednarodnih stikih.

Naši dve deželi zagovarjata v svoji zunanji politiki politiko koeksistence med vsemi deželami ne glede na razlike v družbenih sistemih. Našega boja za narodno

svobodo in enakopraven položaj v mednarodnem življenju in naše pravice, da sami določamo svoj notranji red, mi nikoli nismo ločili od splošnih teženj za čedalje tesnejšim povezovanjem in medsebojni neodvisnosti vseh narodov sveta in menili smo, da je takšna politika koeksistence

ZAHVALA PREDSEDNIKA HO SI MINHA

Miru ni moč ločiti

od boja za svobodo narodov in njih koeksistence

Našemu predsedniku republike je odgovoril vietnamski predsednik z naslednjim zdravico:

Dragi tovariš predsednik, dragi tovariš in dragi prijatelj!

Zahvaljujem se tovarišu predsedniku za tako pohvalne in tople besede, ki nam jih je izvolil izročiti.

V najdražjih trenutkih zadnje svetovne vojne je naše ljudstvo v zlc kolonialnemu gošpostvu zmerom z občudovanjem spremljalo junaški boj jugoslovanskih narodov proti fašizmu. Zato je vietnamski narod z največjim veseljem pozdravil slavno rojstvo Federativne ljudske republike Jugoslavije. V veliko zadovoljstvo mi je, da sporočim vam in vsemu jugoslovanskemu ljudstvu bratske pozdrave vietnamskega naroda.

Prav tako se zahvaljujemo bratskim narodom Jugoslavije za simpatije, ki so jih zmerom izražali našemu ljudstvu v naši državi in težavnih vojni za narodno osvoboditev. Ljudstvo Vietnoma je med zadnjo svetovno vojno bilo boj proti francoskemu kolonializmu in japonskemu militarizmu. Zmaga sovjetske vojske nad Japonsko na Kitajskem je v Koreji je ustvarila ugodne pogoje za našo revolucijo iz avgusta 1945 in za rojstvo Demokratične republike Vietnam 2. septembra 1945. Kmalu pa je francoska kolonialna agresija s pomočjo ameriškega imperializma prisilila naše ljudstvo, da je nilo pridobitev revolucije. Zmaga našega ljudstva je tudi zmaga vsi miru na svetu. Res se mi v devetih letih nismo borili sami. Naša morala, ki je premagala sokrivražnika, ki je premagala sokrivražnika, je bila morala ljudstva, omejeno podporo vseh bratskih dežel velike družine socializma.

Zdaj, ko spet živimo v miru, si prizadevamo, da bi ob pomoči bratskih dežel ustanovili novo življenje in skladu s koristimi in težnjami našega naroda. Mi smo premagali lakoto; začeli smo urejati naše gospodarstvo, odpravili smo nepismenost, zgradnice. Navdušenje in žrtve našega ljudstva so nam ob bratski nesebični pomoči bratskih dežel omogočile, da smo dosegli štepe uspehe v izgradnji naše

lizma kar naprej odklanja pogajanja za mirno združenje dežele. Ta vlada je napravila iz 17. vzporednika, začasne demarkacijske črte mejo, ki umetno deli deželo. Toda Vietnam je narodna, zgodovinska in gospodarska celota in nobena moč na svetu ga ne bo mogla dokončno razdeliti. Ob pomoči vseh dežel velike družine socializma in vseh miroljubnih narodov sveta se vztrajno borimo za mirno združenje naše domovine.

Dragi tovariš predsednik! Srečni smo, da se naša gledišča o važnih problemih boja za narodno neodvisnost in mirno koeksistenco vzlic zemljepisni oddaljenosti ujenuajo. V tej atomski dobi, ko bi lahko človekova moč nad naravo prinesla več sreče človeštvu, bi moralo biti vsem narodom omogočeno, da bi živeli svobodni in srečni. Imperialistične dežele pa se še zmerom obožujejo in si prizadevajo, da bi gospodarile na svetu. Naš narod, ki je kakor bratski jugoslovanski narodi prispeval ogromne žrtve za svojo osvoboditev, je pripravlj en pridružitvi se vašim in vsem miroljubnim narodom sveta v

SPOMINSKI DAR BEOGRADA HO SI MINHU

IZRAZ SOLIDARNOSTI

naših narodov z narodom Vietnoma

Popoldne je predsednik Ho Si Minh sprejel v rezidenci na Dedinju delegacijo mesta Beograda, ki mu je izročila spominski plaket.

Zlato plaketu, kopijo reliefa starega Beograda, mu je izročil predsednik MLO Jojkić. V imenu prebivalcev in MLO je pozdravil predsednika Ho Si Minha in rekel:

Naše mesto, znano po svojih svobodoljubnih tradicijah, je pomnosno, da lahko v svoji sredini pozdravi vas, uglednega borca in voditelja junaške osvobodilne borbe vietnamskega naroda in prekraljevnega revolucionarja, ki je vse svoje življenje posvetil boju svojega naroda za osvoboditev dežele. Prebivalci Beograda so kakor vsi narodi Jugoslavije s čustvom globoke simpatije in solidarnosti spremljali vaš dolgoletni boj za neodvisnost. Ta čustva so vam bolj živa, ker so morali tudi naši narodi v svoji zgodovini biti dolgo-trajne in srdlite boje za svojo osvoboditev. Veseli nas, da nas zdaj razen te skupne borbe v minulosti vežejo tudi skupni ideali izgradnje socializma in boljše prihodnosti naših narodov.

Na koncu je Jojkić prosil predsednika Ho Si Minha, naj po vrnitvi v svojo domovino sporoči tople pozdrave prebivalcev Beograda prebivalcem glavnega mesta Vietnoma Hanoja.

Predsednik se je toplo zahvalil za pozornost Beograda in poudaril, da sprejema darilo z globoko hvaležnostjo. Beograjčanom je sporočil pozdrave glavnega mesta Vietnoma Hanoja. Potem se je pogovarjal z delegacijo kakc četrt ure.

tem boju za obrambo miru. Tega miru pa ni moč ločiti od boja za svobodo narodov in mirno koeksistenco. Kakor vi, smo tudi mi prepričani, da je moč postopoma urediti vse probleme, ki ogrožajo mirni razvoj. Prepričani smo, da bodo lahko skupni napori naših narodov, povezani z napori vseh miroljubnih narodov sveta, uspešno bili boj proti silam vojne.

Zahvaljujemo se vam, dragi tovariš predsednik, za neomejeno podporo, ki ste jo pravkar izrazili našemu boju za integralno izpolnitev ženevskih sporazumov. Nam je v veliko tolažbo, ko vidimo, da so bratski jugoslovanski narodi pripravlj eni brani našo stvar kakor svojo.

Znova se vam najpričneje zahvaljujem in dvigam čašo na vaše zdravje, tovariš predsednik, in za bratsko prijateljstvo med narodi naših dveh dežel.

Naj živi bratsko prijateljstvo narodov Jugoslavije in Vietnoma! Državniško kosilo je poteklo v slovesnem, vendar prisrčnem vzdušju. Po kosilu so se vietnamski gostje odpekljali na Dedinje, kjer so nastanjeni.

Na Kalemegdanu

Proti večeru so si vietnamski državniški gostje ogledali znamenitosti Beograda. Najprej so se odpekljali v Vojni muzej na Kalemegdanu. Pred vhomom je Ho Si Minha pozdravil namestnik upravnika polkovnik Slavko Dragonić. Z zanimanjem si je vietnamski predsednik ogledal muzej JLA. Potem je bil še v Narodnem muzeju na Trgu republike. Tam ga je sprejel in pozdravil upravnik muzeja akademik Veljko Petrović in mu razkazal najzanimivejše predmete starih izkopanin, kipe, freske in slike.

V Vojnem muzeju so Ho Si Minhu podarili dva albuma s slikami iz narodnoosvobodilne vojne, v Narodnem muzeju pa katalog z reprodukcijami najzanimivejših predmetov v muzeju.

Danes v Zagrebu in na Brionih

Naš predsednik republike je priredil nocoj v Belem dvoru svečan sprejem v čast predsednika Ho Si Minha. Sprejema so se udeležili spremstvo vietnamskega državnika in visoki jugoslovanski funkcionarji. Clani Jjubljanske Opere in Baleta, mešani zbor Doma JLA iz Beograda in Slovenski oltet so na sprejemu izvajali umetniški program.

Po sprejemu v Belem dvoru se je predsednik Ho Si Minh s spremstvom odpekljal na železniško postajo, kamor so ga spremlil predsednik republike Tito in drugi. Po-

tem ko sta oba predsednika obšla častni gardni bataljon, se je visoki gost najprej poslovil od članov diplomatskega zbora in jugoslovanskih funkcionarjev, nato pa so ga pozdravili predsednik Tito, Petar Stambolić, Edvard Kardelj, Svetozar Vukmanovič, Miloš Minić, Koča Popović in drugi. Ob 22.20 je vlak odpekljal z beograjske železnice postaje proti Zagrebu. Tam se bo predsednik Ho Si Minh mudil jutri dopoldne, nato pa se bo z avtomobilom odpekljal skozi Opatjino na Brione, kamor bo prispel v večernih urah.

KAJ JE NOVEGA V NAJMLAJSEM SLOVENSKEM MESTU

Nova Gorica bo dobila urbanistični načrt

Prvi štirje lokali za trgovine v desetih letih — Ljudje porabijo veliko denarja v Ljubljani in Italiji, ker je premalo trgovin oziroma je v njih premajhna izbira kvalitetnega blaga

Nova Gorica, avgusta. — Naše najmlajše mesto ob zahodni meji se oblikuje in raste počasi, vendar zmeraj bolj spreminja svojo vnanjo podobo. Razvoj v prvih desetih letih ni bil zmeraj dovolj premišljen in vzporejen s potrebami, toda tega so precej krive neogibne težave; Nova Gorica se je namreč doslej razvijala skoraj stihijsko in nenačrtno. Prav zdaj »Projektivni atelje« v Ljubljani zbira podatke in drugo gradivo za izdelavo idejnega oziroma urbanističnega načrta mesta. Sodijo, da bo urbanistični načrt »pod streho« do februarja prihodnjega leta, poletje pa bodo na njegovi osnovi izdelali kompleksni zgraditveni načrt posameznih naselij. S

tem bo šele podana solidna osnova za sistematično in smotno rast Nove Gorice. Medtem pa se ljudski odbor in razna podjetja trudijo, da bi napravili čimveč in zadovoljili najosnovnejše komunalne potrebe ljudi, ki so se tu zbrali iz vseh krajev države. Gre predvsem za gradnje upravnih poslopij raznih podjetij in ustanov ter druge javne zgradbe, vtem ko stanovanjska izgradnja spriču omejenih sredstev počasi napreduje. Kmalu bodo dograjene zgradbe novogoriških podružnic ZROZ in Narodne banke ter šola za učence v trgovini. Pod streho je tudi že skoraj stanovanjsko poslopje za uslužbenice obmejnega poverljenjstva

ter bivalnica za železniške uslužbenice, nekaj zgradb pa bodo začeli kmalu zidati. Letos bodo prišli na vrsto nova pošta, dalje dve stanovanjski hiši za potrebe Okrajnega ljudskega odbora, poslopje »Živnoprometa« z mesnico in še nekaj manjših zgradb. Za prihodnje leto pa razmišljajo o gradnji poslopija Okrajne zadrzne zveze, Zdravstvenega doma in gimnazije z internatom.

FRNAZA — POČASI JEMLJE SLOVO

Rastočemu mestu se bo morala počasi umakniti tudi stara opekarna, ali kakor jo tu nazivajo »frnaza«, ki je tudi sicer s svojimi skrajno ne higieničnimi prostori v pravo sramoto Novi Gorici. Dimnik so že podrli, počasi pa bodo začeli rušiti tudi druge dele poslopja, kjer so sedaj nameščene razne trgovine in delavnice. Na tem mestu bosta v prihodnjih letih zrastle nova gimnazija in dijaški dom. Opekarno bodo lahko začeli podirati, ker se bodo štiri trgovine v kratkem preselile v novozgrajeno komunalno poslopje Občinskega ljudskega odbora. To bodo tudi prvi moderni lokali. Za gradbene delavce pa bodo zgradili večje poslopje s samskimi sobami za več postelj in s potrebnimi sanitarijami.

RAST MESTA IN SKRBI OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

Razvoj Nove Gorice terja veliko sredstev, ki pa jih ljudski odbor nima dovolj. Tudi Okrajni

ljudski odbor spriču omejenih možnosti in velikih obveznosti kljub najboljši volji ne more izdatneje podpirati prizadevanj za rast mesta. Res je, da so doseženi denarne naložbe šle v glavnem iz virov okrajja, ki si tako gradi svoje središče, toda kljub velikim investicijam je v mestu še precej perečih komunalnih potreb.

Tu mislimo predvsem na dograditev zgradbe z restavracijo in kavarno, ki bi lahko postala središče družabnega življenja v Novi Gorici. Razen tega primanjkuje trgovin in raznih obrtnih in drugih delavnic in se zavaljo vseh teh činiteljev ni čuditi, če se odteka denar prebivalstva v Ljubljano in še zlasti v italijansko obmejno področje. Občina je zavoljo tega ob precej dohodkov, ki bi lahko ostali tu. Resnici na ljubo pa je seveda treba pripomniti, da so tega v dobršni meri krivati tudi vodstva nekaterih trgovin, ki ne storijo dovolj za povečanje asortimana raznega industrijskega in drugega blaga.

Ob zaključku tega sestavka o raznih vprašanih mladega primorskega mesta ne moremo mimo velike stanovanjske krize, ki je najbolj aktualen problem v Novi Gorici. Razen tistih približno 500 družin in nekaj sto samskih ljudi, ki čakajo zaman na stanovanje tudi po nekaj let, trpijo zaradi tega tudi številni delavci in uslužbenci, ki se vozijo vsak dan na delo v Novo Gorico iz številnih zalednih krajev. Le-teh je po približnih cenitvah okoli dva tisoč. M. D.

Izseljenci se bodo zbrali v Trbovljah

V zasavskih revirjih se kaj pridno pripravljajo na praznovanje republiškega izseljenskega dne, ki bo v soboto 17. avgusta v Trbovljah.

Praznovanje izseljenskega dne pripravila pododbor Slovenske izseljenske matice, ki se je organizacijsko že močno utrdil in šteje 70 članov. V pripravah sodelujejo tudi druge množične organizacije. V programu, ki se bo odvijal na letnem telovadšču TVD Partizan, so sodelovala tudi skupina »zadovoljnih Kranjcev«, ki je nedavno z uspehom gostovala med našimi izseljenci v zahodnoevropskih državah.

Zasavske kraje bodo te dni obiskali številni izseljenci. Nekaj jih je že prispelo iz Holandije, iz

Pas de Calais, prišli pa bodo še iz okolice Pariza, Merlebacha in Westfalije. Vsi ti ki bodo v teh dneh že v Zasavju, si bodo lahko ogledali tudi prireditve, ki bodo od 8. do 11. avgusta v okviru praznovanja občinskega praznika v Zagorju. M.

Podpreti zidavo zdravstvenega doma

Zelo pereče je v Velenju vprašanje zdravstvenega doma. V starejši stavbi, ki ni niti najmanj namenjena temu delovanju, ordinirata dva zdravnika. Razpolagata samo z dvema prostoroma in v enem izmed njiju je laboratorij. Tukaj ni moč zajamčiti tajnosti bolezni, ki je po zakonu sicer zajamčena, seveda ne po krivdi zdravnikov. Nujno bo, da bodo vse organizacije in podjetja z občno vred podpirale potrebo po čimprejšnji gradnji novega zdravstvenega doma, za katerega je že nabрани nekaj sredstev.

Dvorano narodnega doma v Celju obnavljajo

Celjsko podjetje »Beton« se je nedavno lotilo izredno zahtevnega dela — obnove velike dvorane v Narodnem domu v Celju. Dela bodo trajala najbrž do konca leta. Predvidevajo, da bo velika dvorana v bodoče samo za svečanosti in pomembnejše skupščine, a manjša dvorana, ki jo bodo tu sedaj uredili, bo namenjena raznim družabnim in kulturnim prireditvam.

Bliže gospodinjam

Paviljonu Zavoda za pospeševanje gospodinjstva na razstavišču Mariborskega tedna že dober teden velja največja pozornost, tako mestnih kot tudi podeželskih žena

Paviljonu Zavoda za pospeševanje gospodinjstva na razstavišču Mariborskega tedna že dober teden velja največja

ženam vodstvo Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v svojem okusno urejenem razstaviščnem paviljonu. Naj zato



V šolski kuhinji? Nel Za zdaj le še zamisel okrajnega Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Mariboru.

pozornost, tako mestnih kot podeželskih žena.

Vodstvo Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Mariboru je s praktičnim prikazom uporabnosti raznih strojev in sodobne domače opreme na razstavišču Mariborskega tedna vzlic vse prej ko skromnim cenikom industrijskih podjetij vsekakor doseglo svoj namen. Tisoč delavk in kmetic so se v osmihi, devetih dneh pobliže seznanili s sodobnimi domačimi gospodinjstvi pri pomoči, sto in sto med njimi pa je ob obisku v paviljonu nekako obsedla misel: »Kaj če bi vsemu nakljub le začela počasi polagati dinar na dinar?«

Brččas je prav tako. Ker pa marsikatera družina še ne bo kmalu kos izdatku, deluje na primer v Mariboru Biro za pomoč gospodinjstvu. Dovolj je že zavrteti telefonsko številko 22-95 in kaka dva, tri dni kasneje vam gospodinjstva pomočnica proti minimalnemu plačilu s sesalcem za prah oziroma loščilcem hitro in dobro opravi sicer kaj zamudno delo. Več gospodinjstve pomočnice Biroja vas po želji in po naročilu razbremenijo tudi pri pranju, kuhanju, ribanju in drugih domačih opravilih. In mnoge mariborske družine se pridno poslužujejo uslug Biroja. Tako so članice vodstva zavoda mogle v paviljonu na razstavišču Mariborskega tedna urediti takle grafikone: leta 1954 — 11 pomočnic in 12.506 opravljenih delovnih ur, leta 1955 — 23 pomočnic in 39.546, ur, leta 1956 — 30 pomočnic in 40.296 ur. Letos bo žetev prejkone še obilnejša. In navsezadnje: nemara bi kazalo pomagati Biroju do nekoliko večjega števila strojev, saj so tu potrebe, saj gre za razbremenitev delovne žene in vzporedno s tem za najustreznejši prikaz koristnosti tako imenovane hišne mehanizacije.

Preveč bi bilo, če bi v tem sestavku hoteli obravnavati vse, kar je te dni posredovalo

za zdaj ugotovimo le še predvsem to, da na moč grešijo vsi tisti proizvajalci, ki svoje izdelke za pomoč gospodinjstvu samo razstavljajo, ne pokažejo pa, kako delujejo. Stevilne so namreč zlasti podeželske žene, ki so se na primer na razstavišču Mariborskega tedna prvokrat pobliže seznanile s koristnostjo hladilnika, pralnega stroja in sesalca za prahe. In dalje: vodstvo Zavoda jih je v svojem paviljonu mimo pravkar zapisanega uspelo nekoliko poučiti tudi o tem, kakšna naj pravzaprav bo prehrana otrok in odraslih, da bodo bolj zdravi in odpornejši.

Naj slednjič omenimo, da je bife v paviljonu mariborskega Zavoda za pospeševanje gospodinjstva obiskalo v dober teden blizu 20.000 gostov. To vsekakor ni majhno število — tembolj, če upoštevamo, da so v njem napredaj samo brezalkoholne pijače, sadna solata, pudingi, okusni sendviči, jogurt in podobno. Uspeh je torej tu in v njim vse, kar je v bifejem in deloma lastnimi izdelki želel doseči kolektiv Zavoda. Z drugimi besedami: tudi odrasli zelo radi segajo po brezalkoholnih pijačah, mlečnih izdelkih in sladkarijah — seveda če je vzlic dobri kakovosti njih cena ustreza spodbudna. VJ. K.

Skozi TAM



Član Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek v družbi direktorja Železarne Štore Andreja Svetika (v ozadju) ter predsednika delavskega sveta TAM Srečka Ježovnika in predsednika upravnega odbora iste tovarne Emila Tomazičja na razstavišču Mariborskega tedna

Septembra bodo člani kolektiva svečano proslavili pomemben jubilej: desetletnico začetka proizvodnje kamionov. Menda se deset tisoč prebivalci krajev do ceste Maribor—Ljubljana še dokažijo živ spominjajo septembrskega dne leta 1947, ko so prvi domači tritonski bencinski tovornjaki »Pionir« okrašeni uspelo prestavljati prvo preizkušnjo. Oddetj jih je montažno linijo zapustilo že več kot 100.000, vtem ko so mnogi med njimi prevozili po 100.000 in več kilometrov brez glavnega popravila. Spriču vsega tega bo septembrsko slavje toliko pomembnejše.

Te dni je podjetje prodalo prvih šest avtobusov tipa »Pionir« bolgarskim kupcem. To je hkrati prvi izvoz naših avtobusov v tujino.

Ob svojem nedavnem obisku v tovarni se je Franc Leskošek kaj pohvalno izrazil v napredku proizvodne

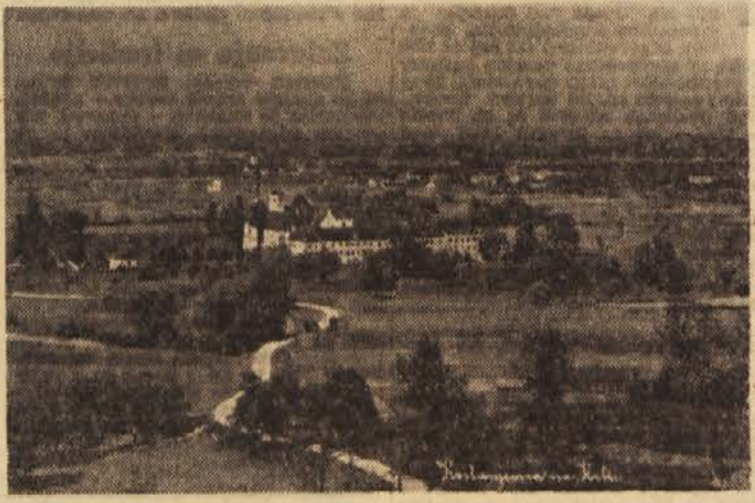
dejanosti. Posebno pozornost si je ogledal veliko sodobno kovačnico in novo moderno lakirnico. Najbolj pa se je seveda zanimal za osvajanje proizvodnje štiri in poltonskih tovornjakov tipa »TAM 4500« z zračno hlajenjem Dieslovim motorjem.

Podjetje je na moč ustreglo številnim koristnikom z izdelovanjem specialnih vozil. Tako so se kaj dobro obnesli prekučniki, cisternski in drugi tovornjaki. Zdalj so tu še interese za hladilnike. Vse kaže, da bo vodstvo tovarne uresničilo njih želje in tako v precejšnji meri pomagalo zlasti trgovskim podjetjem.

V bližnji prihodnosti bo po naših cestah vozilo že kakih 30 tovornjakov, tipa »TAM 4500«. Povpraševanje po njih je veliko in prodaja ne bo povzročila vodstvu podjetja težav. Prav tako dobrodošli na tržišču so tudi kamioni in avtobusi tipa »Pionir«.

CIRIL ZLOBEC

Ustavil sem se pod Gorjanci



Pogled na Kostanjevico

Majhna je kot otroška dlan ta naša ožja domovina, v šir in dalje jo lahko prepotuješ, prej ko ti večerni mrak zmališe senco, ki ti jo je postavilo ob stran jutranje sonce, ko si — na katerem koli koncu te naše lepe dežele — stopil na avtobus in se odpeljal...

In vendar so kraji in mesta in cele pokrajine na tej majhni otroški dlanj, ki nas prijetno in hkrati neprijetno preseneti, ko potujemo skoznje ali se ustavimo v njih: zdi se nam, kot da smo se na tujih tleh srečali z dobrim prijateljem, s svojem. Začuden se ozremo okrog in vidimo, da tudi te kraje obrobija isti veneč gora kot mesto, iz katerega smo prišli, da teče skoznje ista reka in večerne sape šepetajo v krošnjah dreves isto pesem. In človeka postane nekje v njegovi najgloblji notranjosti skoraj sram, da je v svojih mislih in čustvih, pa tudi v poznavanju, to svojo malo domovino še bolj zožil, da je to razprt otroško dlan stisnil v pest in samozadovoljno otopenel v neznanem svetu svoje vsakdanjosti, ki se giblje od doma do službe, od službe do doma...

In vendar je ta naša mala domovina, ta majhna otroška dlan tako razsežna in brezmejnja v bogastvu svojih lepot, tako raznolika v pokrajini in predvsem tako bogata v temperamentu in fiziognomiji človeka, ki jo naseljuje, da čuti utišenost in majhnost te tisti, ki se je sam zaprl v dolgočasni svet svojega sivega vsakdana...

Med take kraje, katerih lepoto že tisoč let spet in spet odkrivamo in pozabljamo, med kraje, katerih lepota in privlačnost se nam ni še vtisnila v zavest, med kraje, ki so komajda na drugi strani hišnega praga naših vsakdanjih opravil in skrbi, a se jih komaj kdaj v življenju zavemo, je najbrž za mnoge od nas tudi Kostanjevica na Krki, menda najstarejša, a prav gotovo najmanjša med slovenskimi mesti.

Ko me je pred nedavnim zanesla pot v to prijazno mestece v vznožju zasanih Trdinovih Gorjancev in sem se za nekaj časa tam ustavil, razgovorjal z ljudmi, ko sem se s čolnom za oddih in razvedrilo zapeljal okrog mesta in tudi pozneje, ko sem se, polna najlepših

vtisov in občutkov, vrnil v Ljubljano, se mi je misel na Kostanjevico ob Krki venomer poigravala z besedno igro o mestu, ki ni mesto, pa je vendarle mesto. In prav razrešitvi te besedne igre so namenjene naslednje vrstice.

MESCANI — OD ZORE DO MRAKA ZA PLUGOM

Mesto, ki ni mesto, pa je vendarle mesto: ko sem povprašal po gospodarstvu Kostanjevico, so me napotili v Kmetijsko zadrugo. Gospodarska podoba Kostanjevico se mnogo ne loči od gospodarske podobe okoliških vasi. Val industrializacije, ki je v teh povojnih, letih zajel tako velik del naše dežele, se Dolenjske skoraj ni dotaknil, zato je nova prizadevanja v gospodarstvu čutili v večjem obsegu pravzaprav šele v zadnjem času, odkar je stopil v ospredje problem modernizacije kmetijstva. Prve korake na tej poti so napravili tudi meščani Kostanjevico na Krki.

Razgovor, ki sem ga imel s predsednikom Kmečke zadruga, tovarišem Karlom Kuntaričem, ter tamkajšnjim veterinarjem, tovarišem Francem Bučarjem, je bil pravzaprav kratek: doslej največje gospodarske možnosti so — ime sicer ne zveni preveč poetično — v sinjereji. Točneje: v reji in prodaji malih, plemenskih prašičev. V tem delu Dolenjske že dolga leta gojijo tako imenovane črnopasaste prašiče, pasmo, ki je baje zelo iskana in se odlikuje po tem, da daje velika masti in je meso teh prašičev zelo okusno, hkrati pa je ta pasma tudi manj podvržena raznim boleznim in skromnejša v prehrani. V poslednjem času pa je ta pasma prišla v degeneracijo, zato so lani začeli z ukrepi, da bi jo spet okrepili. Začeli so z odbiranjem plemenskih svinj, z zamenjavo merjascev. Da bi šlo hitreje, bodo nekaj plemenskih svinj in merjascev v kratkem tudi uvozili.

Krškopoljsko področje vrže letno na trg okrog 100.000 prašičkov tako da predstavlja ta dejavnost eno tretjino narodnega dohodka v teh krajih in pomeni največje veje gospodarstva, pred sadjarstvom in poljedelstvom. Rejci črnopasaste prašiča razmišljajo

celo o ustanovitvi, neke vrste zveze, ki bi skrbela za koordinacijo dela in predvsem za razširitev trga. V zvezo bi se vključilo kakih sedem, osem kmečkih zadrug, ki se že zdaj ukvarjajo s predprajo tega prašiča in so prevzele v svoje roke skrb za osvežitev in še večjo razširjenost te pasme.

Druga največja gospodarska veja je sadjarstvo. Tudi tu gre v glavnem še vse po starem. Modernizacija in tehnicizacija v sadjarstvu je šele v povojih. Morda je celo s tem preveč rečeno: napravljeni so šele prvi načrti za začetek modernizacije prvih večjih kompleksov sadovnjakov. Zdalj so v teku zadnja pedoločka raziskavanja na področju, ki obsega kakih 50 ha. Zemljišče, večinoma travnato, je last privatnih kmetovalcev, zri-golano pa bo po skupnem načrtu in tudi pri nasadu ga bodo upoštevali kot enoten kompleks, ne glede na sedanje meje lastnikov. Zasadili ga bodo z jablano in hruško, dela pa bodo trajala kaka tri leta, začeli pa bodo že letošnjo jesen. Kmetijska zadruga je nosilec kreditov, lastniki zemljišča pa bodo z zadrugo pogodbeno vezani.

Geslo o potrebi po večji rodovitnosti posameznih kmečkih kultur ni tudi v tem kotu naše domovine ostalo brez odmeva: začeli so pri krompirju. Kmetijska zadruga je kupila večje količine semenskega krompirja, ga prodala zainteresiranim pridelovalcem z garancijo o minimalnem hektarskem donosu — seveda le ob izpolnjenih pogojih sodobnega gojenja in obdelovanja — kmetje pa so se s svoje strani pogodbeno obvezali, da prodajo zadrugi določen odstotek pridelka. Dosedanji hektarski donos je znašal okrog 15.000 kg, zadruga jamči za 25.000 (upam, da se nisem zmotil), preteklo jesen pa je hektarski donos na kontroliranih površinah dosegel od 27 do 30.000 kg. Kljub nenavadno dobri letini nasploh; je to vendarle uspeh, ob katerem se je vredno zamisliti. Če bo ta akcija pritegnila vse tamkajšnje kmete — težko si je misliti, da bi ostalo vse skupaj le pri poskusu — se bo občutno dvignil tudi narodni dohodek kostanjeviškega kmetsko-meščana. (Se nadaljuje)

Tako gre pad lažje in hitreje!

Kmečka »vofceta« na Bledu

Krasno nedeljsko vreme je privlačilo mnoge tujce in domačine, da so si ogledali improvizirano kmečko svatbo, ki so jo uprizarili z vso slovesnostjo in resnostjo. Okoli 30 originalnih starinskih »kripičev«, »bagericov« — sodobnih praviljškov je vozilo okoli 80 svatov in godevov po Bledu. Vse obred se je opravil po starih običajih in se je pričel na ženinem domu. Nato so šli likat nevesto v Mino. Kjer stoji še zadnja hiša v starinskem slogu. Ganljivemu slovesu je posnem sledila pripravljalnemu odru pri hotelu povorka. Opravil jo je na pravih originalnih način bobinski stareprav Anton Ogrin, ki je pripeljal s seboj 30 zdravih in zagorelih bobincev in Bobinj, od katerih se ni nekateri posebno lepe starinske noše. Inicijativa, ki jo je dal predsednik občine Kapus, je dobro uspela. Predsednik prireditvenega odbora Zdravko Rus, je izpeljal celo zadevo ob pomoči svojih dobrih sodelavcev z velikim uspehom, da so bili vsi nvoči sprosti občevant o poteku svatovskih obredov. Napovedoval je v starem domačem blejskem narečju, tako da je bila vsa prireditve res originalna. Posebno poglavje so bili vzponi z originalnimi vprežami in pesnjem z originalnim komatom. Takihi je bilo še nekaj in so bili njih lastniki nagradjeni.

Poslednji večer puljskega filmskega festivala

NAJBOLJŠI IZŽVIŽGAN

Po predstavah »Pop Cira in pop Spira« in Pogačičevega filma »V soboto zvečera« je dosegel festival svoj višek s poslednjo predstavo: za uvod so prikazali tri kratke filme, in sicer posebno izdajo Filmskih novic o letošnjem puljskem festivalu, potem B. Hladnika kulturni film o Miheličevih »Fantastični baladi« in makedonsko »Darilo veseliga soboslikarja«. Sledila je premiera F. Hanžekovičevega filma »Gospodar svojega telesa«.

Vrhunec je dosegel festival s predvajanjem »Fantastične balade«.

Več tisoč gledalcev je Hladnikov film izžvižgalo. Druga njegovega filma o crngrobški freski »Zivljenje ni greh« javno niso predvajali.

Ob koncu zadnje predstave so podelili nagrade uradne žirije in priznanja žirije filmske kritike. Uradna žirija je prisodila B. Hladniku filmu nagrado 150.000 dinarjev in zlato plaketo Arene. Žirija kritike mu je prisodila »najvišje priznanje«, ki ga je dosegel v štirih letih prvič nekomu prisodila, in B. Adamič je bil deležen priznanja za glasbo v

»Fantastični baladi«. Konflikt, ki je lebdel v zraku od predstave risank Zagreb filma, je tako dosegel svoj višek.

Konflikt med čim? Ali so res izžvižgali risanke in »Fantastično balado« tisti, ki so ploskali n. pr. »Vesni Il.« — »Ne čakaj na maj«? Torej spopad med okusom mnogih gledalcev s filmskim modernizmom? In kdo je kriv za spopad? Slab okus gledalcev, ali pretirano hlastanje za

novim in načinih filmskega izražanja? Ali pa je le to res, da se je po dolgih večerih festivalnega mrtvila izkazalo, da se je v našem filmu vendarle nekaj premaknilo, nekaj bistvenega, in da posledje ne bo mogoče več nazaj?

Nas dvanajstletni problem je spet zaživel svojo trodruživo življenje, čeprav to pot v novi, morda nepričakovani luči. V prihodnjem sestavku bom skušal opisati podobno letošnjoje Pulja in njegovega dogajanja.

Mladi režiser Boštjan Hladnik se je udeležil letošnjega filmskega festivala v Pulju kar z dvema kratkima kulturnima filmoma in je edini, ki je rešil čast slovenske sedme umetnosti: obe žiriji sta mu prisodili najvišje priznanje.



AKTUALNO

Konec Kranjskega gledališča?

Kot že marsikdaj in marsikje se je zgodilo tudi tokrat v Kranju: najprej sušljanje, nato govornice, potem mnogo hude krovi, zdaj bolj ali manj trezna razpravljanja, ki pa hude krovi ne morejo odpraviti. Klobčič se je nekam čudno zamotal in stvar, ki naj bi ljudi združevala, je postala neljubu jabolko spora.

Sredi počitnic, med dvema sezonama, je — v formalnem oziru sicer nekako neopredeljivo, a vendar dovolj odločno — padla beseda o najnovejši ukinitvi poklicnega gledališča v Kranju. Sleherna taka odločitev je ne samo zelo občutljiva, pač pa tudi zelo odgovorna, da ni dovolj, če jo pravilno rešimo, tudi reševati jo moramo pravilno. In kritični registraciji prav tega reševanja naj bodo posvečene te dobromerne vrstice.

Problem ukinitja malih, podeželskih gledališč, ali pravilneje: gledališč, ki se še vedno ne morejo izmotati iz svojih začetnih, zdaj že »starih težav«, je že nekaj let aktualen, aktualen pravzaprav že od takrat, ko so bila taka gledališča nekritično ustanovljena. Na dnevi red pa je ta problem prišel z novim zakonom o poklicnih gledališčih, ki ga je prejšnji mesec sprejela naša skupščina. Ukinjena naj bi torej bila vsa gledališča, ki imajo preiskab ali premajhen umetniški ansambel, kakor tudi gledališča, ki nimajo zagotovljenih gmočnih sredstev. Predvsem pa naj bi novi zakon preprečeval ustanavljanje novih gledališč tam, kjer ni zanje enega ali drugega ali morda celo niti enega niti drugega od navedenih pogojev.

Da bi ta zakon pomenil konec tudi Prešernovega gledališča v Kranju, si najbrž niso mislili niti gledališka kritika, ki je spremeljala delo tega gledališča, niti ansambel, ki je prav letos zabeležil svoj največji uspeh, niti — najbrž — mlada kranjska gledališka publika, ki se je na to gledališče vendarle še navezala in čuti potrebo po njem. Čeže, da je bila odločilna predvsem in skoraj izključno gospodarska računica. Kakor koli: nekaj je pri tej stvari vendarle narobe.

Karakteristično: v petek popoldne ob isti uri sta bili v Kranju dve seji dveh teles s istim dnevnim redom: Ali naj ima Kranj poklicno ali amatersko gledališče. Zasedala sta Gledališki svet — organ družbenega upravljanja v gledališču — in razširjeni plenum občinskega odbora SZDL ter občinskega Sindikalnega sveta. Sklep prve seje: ogorčen protest proti nameram, da bi poklicno gledališče v Kranju ukinili; sklep druge seje: Prešernovo gledališče, čeprav se je trudilo, ni izpolnilo sooje osnovne naloge, da bi namreč pritegnilo v svojo doوران kar največ delavstva, pa tudi gospodarskih razlogov za to, da Kranj — spriču drugih velikih potreb kulturnoprosvetnega živeljenja v kraju — ne zmore vzdrževati še poklicnega gledališča.

Argumenti, izneseni na drugi seji: letos je Prešernovo gledališče dobilo 14.000.000 subvencije, v prihodnje — če naj gledališče zadosti vsem zahtevam novega zakona — bi se ta subvencija morala povečati še vsaj za 2 milijona; Svoboda in druga kulturno-umetniška društva pa so dobila samo 4.000.000 podpore, čeprav delujejo v njihovem okoliu najrazličnejše sekcije, pa tudi večje število ljudi pritegujejo oziroma: naj bi pritegnila. Zaključek: če počeamo subvencijo Prešernovemu gledališču, moramo odzvati podporo Svobodam in drugim prosvetnim društvom, ker pa to ni mogoče in bi bilo tudi v nasprotju s težnjo po kar najširši izobrazbi in vzgoji delovnega človeka, ne preostane drugo, kot da se ukine poklicno gledališče, subvencija, ki jo je to gledališče dobivalo, pa naj se razdeli med ostala društva in amaterske kulturne ustanove. Tehnični in režiserski kader sedanjega gledališča pa naj bi poslej delal v Svobodah, ki bi tako, ob pridobitvi primerne prostora in strokovnega kadra lahko polneje zaživele.

Argumenti, izneseni na seji Gledališkega sveta: ustanovitev poklicnega gledališča v Kranju so narekovale potrebe in želja prebivalstva, ker amaterske igralske družine tej želji in potrebam niso mogle zadostiti. Pa tudi neodvorna rast gledališke govorice proti ukinitvi. Ker so številke počasi vendarle še najbolj zanesljive, jim dajmo prednost. V sezoni 1955/56 so kranjske amaterske družine dale 12 premier v 90 predstavami; število premier kakor tudi predstav pa je rapidno padalo tako, da so bile v sezoni 1948/49, leto dni pred ustanovitvijo poklicnega gledališča, le še tri premiere s 36 predstavami. Obratno pot pa kaže šestletno delovanje gledališča: v sezoni 1951/52 je imelo 9 premier, 102 predstavi, od tega 14 gostovanj, obisk pa je dosegel številko 26.697; v zadnji sezoni pa je isto gledališče imelo 11 premier, 188 predstavi, od tega 52 gostovanj, število obiskovalcev pa se je doseglo na 47.656. Tudi tretje, da je delanstvo do gledališča indiferentno ne drži, saj je na primer v zadnji sezoni, v samem mestu Kranju tvorilo 46 odstotkov obiskovalcev oziroma 15.356 po številu; če k temu dodamo še 14.181 obiskovalcev s podeželja, ki so skoraj izključno delavci in kmetje, potem lahko trdimo, da je bilo med obiskovalci Prešernovega gledališča precej več kot polovica delavcev oziroma kmetov. — Zaključek: ukinitve gledališča zdaj, ko je le-to doseglo svoj največji vzpon, ko je začelo prodirati tudi med delanstvo, je nesmiselna in škodljiva za kulturno rast Kranja in Gorenjske.

Skromna pripomba: O dokončni usodi Prešernovega gledališča v Kranju bo sklepal v septembru njegov ustanovitelj, Okrajni ljudski odbor, nekaj pa velja že zdaj zabeležiti: ni prvo, če teko razgovori o usodi Prešernovega gledališča mimo njegovega Gledališkega sveta, saj je to ignoriranje ali podcenjevanje družbenih organov. Prav tako ni v redu, da so se razgovori začeli mimo Sveta za kulturo in prosveto, ki je bil tako rekoč postavljen ob izrsojeno dejstvo. Najbolj narobe pa je, da je razprava ob ukinitvi Prešernovega gledališča nezdravo arupirala ljudi o dno nasprotni skupini: za in proti gledališču. Tudi zaostrenemu odnosu med gledališčem in Svobodami bi se lahko izognili; ni dobro, če se Svobode ogrevajo za ukinitve poklicnega gledališča predvsem zato, ker vidijo v poklicnem gledališču tekmeča. Nezdruživo je tudi težnja po polpoklicnih dramskih skupinah, saj novi zakon to odpravlja: ena od osnovnih potez novega zakona je prav v tem, da pogloblja jasno črto ločnico med profesionalizmom (v dobrem smislu) in amaterizmom. Vsa čast amaterizmu — dokler ostane zvest svojemu poslanstvu; vse spoštovanje poklicni kulturi, brez katere ne more in ne sme biti noben sodoben, napreden narod. Tudi slovenski ne.

CIRIL ZLOBEC

Denarne nagrade

Kocka je padla: Za najboljši film letošnjega festivala je žirija ocenila film podjetja Avala »Pop Cira i pop Spira« Drugo nagrado je dobil Hanžekovičev film »Gospodar svojega telesa«, tretjo nagrado pa Pogačičev omnibus »V soboto zvečera«. Za najboljšo kratkometražno filme so razglasili omnibus risanih filmov podjetja »Zagreb film«, drugo nagrado je prejel film Boštjana Hladnika »Fantastična balada«. Na tretjem mestu je UFUS »Ko-

lko je ura«, na četrtem pa izdelek »Slavije filma« »Polet nad močvirjem«.

Prvo nagrado za režijo, ki jo je podelil »Vjesnik u srijednu« v znesku 500.000 dinarjev, so razdelili na dva dela. Prvi del, to je 300.000 dinarjev, je dobila režiserka Soja Jovanović za režijo filma »Pop Cira i pop Spira«. Drugi del te nagrade v znesku 200.000 dinarjev pa je dobil Vladimir Pogačič za režijo filma »V soboto zvečera«. Nagrado za sce-

»NE ČAKAJ NA MAJ«



Metka Gabrijelčič in Franek Trefalt v filmu »Ne čakaj na maj«

N
I
D
O
Č
A
K
A
L

Priznanja filmske kritike

Žirija jugoslovanske filmske kritike na IV. festivalu jugoslovanskega filma v Pulju, ki jo sestavljajo Zika Bogdanović (Borba), Mira Boglić (Vjesnik), France Brenk (Ljudska pravica), Irma Flis (Radio Beograd), Stevo Ostojić (Politika) in Dušan Stojanović (Kujizevne novine), se je odločila podeliti NAJVIŠJE PRIZNANJE KRITIKE Boštjanu Hladniku za film »Fantastična balada«, v katerem je uresničil z živo invencijo in s pogumnim prijemom enega izmed najvrednejših doprinosov v iskanju izraznih oblik v našem filmu;

IN NASLEDNJA PRIZNANJA: za najboljšo režijo Fedorju Hanžekoviču, ki je ustvaril stuno enotno realistično delo »Svojega telesa gospodarske«, s čimer je pokazal na ustrezno ustvarjalno metodo za filmsko uprizorjanje tematike naše vasi;

Vladimirju Pogačiču za film »V soboto zvečera«, v katerem je izpovedal motive iz sodobnega mestnega življenja z dinamično režijo;

za najboljši scenarij Dragoslavu Iliču, ker je s svojim scenarijem za film »V soboto zvečera« neposredno razgrnil problematiko in ustvaril domiselno delo v življenju v specifičnem ambientu;

za najboljšo snemanje Aleksandru Sekuloviču, ki je stilo čisto in slikovno impresivno posnel film »V soboto zvečera«;

za najboljšo moško vlogo Milanu Srdoču, ker je izoblikoval osebo doktorja v istoimenski zgodbi filma »V soboto zvečera« z doživljeno in psihološko poglobljeno igro;

za najboljšo scenografijo Miomiru Deniču za njegovo delo pri našem prvem igranem barvnem filmu »Pop Cira in pop Spira«;

za najboljšo skladbo Bojanu Adamiču, ki je s svojo funkcionalno glasbo obogatil realizacijo filma »Fantastična balada« Boštjana Hladnika;

za realizacijo poetične teme v kratkem filmu Aleksandru Petroviču, avtorju »Poleta nad močvirjem«.

Žirija kritike se je odločila podeliti posebno priznanje ustvarjalnemu kolektivu Studia filmskih risank pri »Zagreb filmu«, ki je s svojimi risankami, ki jih je predvajal na IV. festivalu v Pulju, dokazal smisel za humor, za izvirne estetske forme in bogastvo fantazije.

V Pulju, 4. avgusta 1957.

Novosti na knjižni polici

Slovenski zdravstveni besednjak

Ko je pred mnogimi leti izdal prof. Sylaba neko svoje veliko medicinsko delo, je znameniti čelki kritik F. X. Salda pozdravil njegov spis z gledišča slovenske in kulturne zgodovine kot uspeh znanstvenih prizadevanj v domačem jeziku in poudaril njegov donosek v zakladnico češkega jezika in njegove kulture.

Tako je treba s širšega, ne zdraviti pravkar izšlo delo zdravstveni besednjak, (izdala Državna založba Slovenije, 708 strani male 8^o). O tem posthumno objavljenem delu lani umrlega medicinskega terminologa dr. Cerniča pravi v predgovoru akademičar prof. dr. Fr. Kogoj, da je besednjak prizadevanje po slovenski zdravstveni besedi in »slovenskega zdravstvenega izrazoslovja«. Vsekakor pomeni »Slovenski zdravstveni besednjak« največje dosedanje dejanje na področju naše medicinske terminologije. V Cigaletovi »Znanstvenih terminologij«, ki je izšla pred več kot 75 leti, je specialno zastopano. Prvi izrazitejši poizkus v tej smeri je bila knjižnica slovenska sodno-zdravniška terminologija (1904). Šele 37 let po njej svoj »Klinični besednjak« (1941), šest let pozneje pa spis »Slovenska zdravstvena beseda«, v katerem obravnava načelno in konkretno še nerazčiščene probleme slovenskega medicinskega terminološkimi vprašanjem je izkazoval, večidel iz pesra dr. Cerniča. Dr. Cernič je najprej nameraval izpolniti svoj »Klinični besednjak« in pripraviti drugo, razširjeno izdajo. Tedaj se mu je razrasla snov v obsežno leksikalno delo, na katerem je prizadevanje v sedanji »Slovenski zdravstveni besednjak«. V predgovoru označuje pisec namen svojega besednjaka takole: »Pomagati prvenstveno študentom medicine in nato bodočim znanstvenim kadrom, da bodo lažje doumeli zdravstveno besedo, ki ima kot maločkera druga strokovna beseda

izredno mnogo latinskih in grških oznak... Namenjen je zdravnikom, študentom medicine, živinodarstvom, lekarnarjem, babicam in zdravstvenemu osebju na sploh ter vsakomur, kdor bere zdravstvene spise, ne nazadnje našim jezikoslovcem, pa tudi drugim piscem, ki bodo našli v njem gradiva za proučevanje slovenske zdravstvene besede in oblikovanje slovenske strokovne besede.

Metoda, ki je vodila pokojnega dr. Cerniča pri njegovem delu, obstoji v temle: Na podlagi tujih priročnikov in bogate osebne terminološke razgledanosti je pisec izbral anatomsko, fiziološko, patološko in drugo besede iz mednarodno veljavne strokovne terminologije in ga izpopolnil z domačimi zdravstvenimi besedami. Potem je pri vsaki posemzni besedi označil njen pravilni naglas in spol, dognal nje etimologijo, navedel slovensko besedo, morebiti tudi njene soznačnice, razložil pojem in navedel nato — tudi s slovenskim besedjem — razne njene izvedenke ali izrazje, ki je z njo v zvezi. Pri nekaterih besedah zavzema ta snov več stolpcov. V prizadevanju, da bi bil njegov besednjak kar najbolj uporaben, je dr. Cernič šel še dalje in dal v zvezi z besedo medicinske podatke, ki sicer ne sodijo v besednjak, a so zanimivi zlasti za laike, kadar hočejo izvedeti kaj več, kot jim lahko po-

vesta zgolj mednarodni in slovenski izraz. Tega sicer ni toliko, da bi nadomestilo še tako skromen zdravstveni leksikon, vendar dovolj, da postane »Slovenski zdravstveni besednjak« tudi s te strani mikaven.

Kar zadeva dr. Cerničeva navodila za spolenje in pregibanje latinskih in grških zdravstvenih oznak, nadalje glede številnih slovenskih besed, ki jih je zlasti za imenovanje raznih bolezenskih pojavov ustvaril dr. Cernič, gre beseda strokovnim kritikom. Kakršna koli bo že ocena s te najbolj poklicne strani, ne bo niti ob najstrožjih merilih izgubil izrednega pomena za razvoj in ustalitev slovenskega zdravstvenega besedja in izražja.

Tudi druge stroške so dobile z njim vsaj metodološki zglede, kako je treba pripravljati strokovne besednjake. Za našo medicinsko književnost je Besednjak temeljnega pomena. Kdor mora kakor koli uporabljati zdravstveno izrazoslovje, je dobil z dr. Cerničevim delom koristen priročnik. Avtor sam, ki je po vsej pravici videl v tem besednjaku svoje življenjsko delo, pa si je postavil z njim trpežen literarni spomenik.

»Slovenski zdravstveni besednjak«, grafično precej zahtevno delo, je za Državno založbo okusno natisnila tiskarna Casopisno založniška podjetja Ljudske pravice.

naril v znesku 300.000 dinarjev so dodelili zagrebškemu književniku Slavku Kolarju.

Na dva dela so razdelili tudi drugo nagrado, namenjeno za fotografijo. Prvi del je dobil sne-malec Jovičič za film »Pop Cira i pop Spira«, drugi del pa snemalec Selimovič za film »V soboto zvečera«. Prvi del nagrade za glasbo je dobil Borivoje Šimić za glasbo v filmu »Pop Cira i pop Spira«, drugi del pa Bojan Adamič za glasbo v filmu »Tuja zemlja«.

Prvo nagrado za najboljšo žensko vlogo je dobila Ljubinka Bobić za vlogo v filmu »Pop Cira i pop Spira«. Drugo nagrado za najboljšo moško vlogo pa je dobil Rade Marković za vlogo v filmu »Tuja zemlja«.

Posebno nagrado podjetja »Vesna filma« je žirija prav tako razdelila, in sicer je dobil 50.000 dinarjev Mihajlo Viktorović za vlogo v filmih »Mali človek« in »Zenica«, preostali del pa je dobila igralka Ulmanska.

Knjige in revije

PREJELISMOVOCENO

ANDRÉ MALRAUX: Upanje Roman. Prevedel Janez Gradišnik. Opremlila Janka Accetto. »Knjižna polica«, zv. števil. 13. Izdala Državna založba Slovenije v Ljubljani 1957. Strani 494 + (IV), 8^o.

A. A. MILNE: MEDVED PU. Posveščila Majda Stanovnik. Verse prepešnil Gregor Strliša. Ilustriral Ernest H. Shepard. Opremlil Jole Cihua. »Cicibanova knjižnica« (ureja Kristina Brenkova). Izdala Mladinska knjiga v Ljubljani 1957. Strani 183 + (V), 8^o.

MURNO LEAF: ZGODBA O FERDINANDU. Prevedel Janez Gradišnik. Ilustracije Roberta Lawsona po originalu »Cicibanova knjižnica« (ureja Kristina Brenkova). Izdala Mladinska knjiga v Ljubljani 1957. Brez paginacije.

MIROSLAV ZEJ: IZ ŽIVLJENJA SESALCEV. Ilustriral Zlatko Zel. »Knjižnica Prirada in ljudje (iz življenja živali)«. Izdala Mladinska knjiga v Ljubljani 1957. Strani 244 + (IV), 8^o.

SPODOBNO SE OBNAŠAJ! Napisal France Bevk. Narisal Bogdan Grom. Opremlil Milan Mihelič. Cicibanova knjižnica (ureja Kristina Brenkova). Izdala Mladinska knjiga v Ljubljani 1957. Strani 103 + (VII), 8^o. (Druga izdaja).

FILEM. Ilustrirani filmski mesečnik. Leto VII, števil. 5. Izdaja založniški oddelček podjetja za razdeljevanje filmov »Vesna filma« v Ljubljani. Urednica Miljo Stefe.

VESTNIK Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije. Letnik V, 1957. števil. 3-4. Izdaja Glavni odbor Rdečega križa Slovenije. Urednik Jozip Jeras.

SOLESKO POROČILO Kmetijske srednje šole v Mariboru za šolsko leto 1956-57. Uredil ing. Friderik Dejen. Izdala Kmetijska srednja šola v Mariboru. Strani 71 + (I), 8^o.



Irving Amen (ZDA): New York, 1956

XII. DRŽAVNO STRELSKO PRVENSTVO

Nov državni rekord

mladinske reprezentance Hrvatske — Jež četrti v težki precizni puški

Zagreb, 5. avgust. — V središču pozornosti na XII. državnem strelskem prvenstvu v Zagrebu je bilo danes tekmovalje mladinskih reprezentanc z malokalibrsko puško. Na strelšču v Maksimiru smo videli izvrsten rezultat, nov jugoslovanski rekord. Tega so dosegli hrvatski mladinci, ki so z 2794 krogi presenetili vse ostale reprezentance in vzbudili pozornost strokovnjakov, posebno še zato, ker so ta uspeh dosegli z orožjem domače proizvodnje in našo municijo. Rezultat hrvatskih mladincev je za 38 krogov boljše od prejšnjega rekorda, ki so ga dosegli mladinci Slovenije lani v Ljubljani. Na drugo mesto so se uvrstili srbski mladinci, medtem ko se je morala reprezentanca Slovenije, lanski prvak, zadovoljiti s 3. mestom.

Končni vrstni red: Hrvatska (Jozic 565, Nada Dozet 563, Anic 560, Vučković 544, Karadžić 552) 2794; Srbija (Urošević 584, Lončan 558, Grozdanović 558, Lekić 557, Stojanović 554) 2691; Slovenija (Mikolič 557, M. Dimić 556, M. Letonja 552, Kogej 556, Jager 533) 2734; BiH (2392, Makedonija 2578, Crna gora 2653. V tekmovalju z vojaško puško za naslov mojstra strelca je dosegel velik uspeh slovenski tekmovalcec Fedor Rems, ki se je s 492 krogi uvrstil na drugo mesto za Dušanom Milenkovičem (499). Oba sta osvojila zlato medaljo. Izmed ostalih slovenskih tekmovalcev se je Peter Dimić uvrstil na 22. mesto s 496 krogi. V tej disciplini je nastopilo 28 tekmovalcev: dva sta osvo-

jila zlati, sedem srebrne in devet bronaste medalje. Mladinci so tekmovali tudi z malokalibrsko puško za naslov mojstre strelca. Na startu je bila druga skupina, ki je v njej zmagal Miki Zec (Srbija) 541 in osvojil srebrno medaljo. Medtem so se na ostala mesta uvrstili slovenski mladinci Dušan Kogej 539, Polde Vehovar 533, Tone Jager 531, ki so vsi osvojili bronaste medalje. V tretji skupini za mladince je Lojze Mikolič s 563 krogi dobil zlato značko, srebro pa sta dobila Radović (Srbija) 537 in Miro Letonja (Slovenija) 545.

Pri ženskah je vrstni red v malokalibrski puški za medalje naslednji: Minka Bertonec 547 — zlata, Jozica Kastele 531 — srebrna, Marija Stražič 524 — bronasta, Jozica Potokar 522 — bronasta.

V tekmovalju strelcev z vojaško pištolo za medalje je bil med favoriti za prvo mesto Edo Delorenzo. Tokrat mu ni prevel šlo in se je moral za sedaj zadovoljiti z drugim mestom. V tekmovalju mladincev posamezno z malokalibrsko puško je nastopilo 41 tekmovalcev. Vrstni red: Jozic (H) 565, Urošević (S) 563, Dozet (H) 560. Slovenski tekmovalci so se uvrstili takole: B. Lojze Mikolič 557, 9. Milena Dimić 556, 13. Miro Letonja 552, 18. Dušan Kogej 539, 19. Tonček Jager 533 in 35. Vili Dčman 305.

DRŽAVNO SAHOVSKO PRVENSTVO Dvojica v vodstvu

Novo mesto, 5. avgusta. — V IV. kolu so se partije zaključile z naslednjimi izidi: Dolar — Gregič 6:1, Cvetković — Markovski remi, Karanjac — Turk 1:0, Rakic — Živković 1:0, Vraneš — Sunjić 1:0, Lalič — Remic 1:0. Partije Messing — Trivunac, Knežević — Počuča in Jotov — Parma so prekinjene. Po IV. kolu sta na vrhu lestvice prvak Hrvatske Vraneš in dosedanj državni mladinski prvak Karanjac.

III. SVETOVNE MLADINSKE ŠPORTNE IGRE

Še ena srebrna medalja za jugoslovanske športnike

Moskva, 5. avgusta (TASS). V nadaljevanju III. svetovnih mladinskih športnih iger v Moskvi so jugoslovanski športniki osvojili še eno srebrno medaljo. Bežjak se je z rezultatom 62,33 v metu kladiva uvrstil na drugo mesto za Rusom Krivososovom 62,91 in pred Samovetovom (SZ) 62,13, Cmermaka (Madžarska) 59,51, Poljaka Rušna 59,25 in Romuna Rucascaescuja 59,25.

Povrnilo se je še k večerajšnji zmagi našega maratonce Franja Mihaliča. Na stadionu »Lening« se je zbralo nad 100.000 gledalcev, ki so pozorno spremljali potek tekmovalca v maratonu prek semaforja. S tega je bilo moč razbrati, da se za prvo mesto v maratonu borijo Mihalič, Finec V. Scari in Rus Ivanov, ki je pred tremi tedni izboljšal svetovni rekord v teku na 30 km. Čeprav so bile na sporedu na stadionu med tem časom nekatero discipline, kot tek na 1000 m in 1000 m ter met kladiva, so bile očji strošoč-glave množice uprte v semafor. Favorit v maratonu je bil namreč ruski atlet Ivanov.

Do obrata so najboljši evropski maratonce tekli v skupini V vodstvu je bil zdaj Mihalič, zdaj Viscari, pa spet Rus Ivanov in Popov. Za prvih deset kilometrov so potrebovali 36 minut. Takoj po obratu se je posku-

šal sodeljevanje od ostalih Čeh Kontorek, vendar je njegov pobeg uspel le delno, kajti kmalu ga je ujel Finec Pulkinen, ki se mu je pridružil Mihalič, medtem ko so trjeje Rusi — Ivanov, Popov in Senjonov — tekli približno 20 m za njimi. Na vzpetini pri mestu Kuncevu je Mihalič prevzel vodstvo, pospešil tempo in imel pri 24 km že 150 m prednosti pred ostalimi. Njegovi tekmeči so z združenimi močili poskušali zmanjšati razliko, vendar jim je naš reprezentant v predmestju Moskve spet usel.

Mihaličev prihod na stadion so vsi navdušeno pozdravili. Gledalci so se dvignili na noge in vzpodbujali našega rekorderja, ki je tek el že zadnji krog. S svojim rezultatom je za dobrih 7 minut izboljšal dosedanj rekord maratonske proge v Moskvi. V nadaljevanju namiznoteniškega tekmovalja je Vogrinec premagal Gyetvayja s 3:19 in tako osvojil peto mesto med posamezniki. Tretja in zadnja turnirja je Finska premagala Švice z 6:143, Francija pa Egipt s 60:55. Včeraj so se začela tudi četrtfinalna tekmovalja v nogometu. Sovjetska zveza je premagala Kitajsko s 6:0, CSR Romunijo z 1:0, Vzhodna Nemčija pa Albanijo z 2:1. Zmagovalec tekme Madžarska — Sudan bo četrti polfinalist.

Očiščeno zeleno polje

Sm o tik pred vrati zvezne nogometne lige, ki se bo odprla spet v nedeljo. Zelena polja so očističena, razčiščeni so tudi zadnji računi. Zvezna ligaška moštva so se natrenirala in odpočila z izjemo Crvene zvezde in »Vojvodine«. Le-ta je imela v nedeljo še zadnjo priložnost osvojiti eno izmed največjih nagrad — srednjeevropski nogometni pokal.

Vsi smo bili prepričani, že po prvi tekmi v Budimpešti, da bo Vasas letošnji prvak tega tekmovalja. Po nedeljski tekmi v Novem Sadu pa njihovo prvo mesto ni prepričljivo. Če se ne bi pri »Vojvodini« tudi tokrat ponovila že tradicionalna hiba jugoslovanskega nogometa — neučinkovitost, bi srednjeevropski pokal ostal pri nas. Tako pa se lahko tešimo le z mislijo, da je bila ena izmed jugoslovanških enajstoric v finalu srednjeevropskega pokala in da strelji novosadskih napadalcev niso našli poti na pravo mesto...

V nedeljo zvečer so se igralci in simpatizerji »Splite« počasi oddahnili. Zvedeli so namreč, da je Radnički iz Kragujevca v ponovljeni tekmi za ostop v zvezno ligo premagal »Borovo«, ki je tako le točko zaostalo za »Splitom«. Ves strah in trepet Splitčanov, protestna pisma, ki so jih pisali na naše najvišje športne forume, dvom, ki so ga izrazilo v pošteno borbo Kragujevacanov, ose to je splahnelo in moralo prepustiti svoje mesto ponovnemu veselju, ponovni vrnitvi v zvezno nogometno ligo, ki je že visela na nitki. Splitški primer kaže, da ni na mestu nepotrebno zaletavanje v sklepe višjih forumov, ki so ose dvojnjiivo gradivo vsekakor dobro proučili.

V senci teh dveh dogodkov se je ljubljanski Krim poslovil od I. cone, v kateri je že stal z eno nogo. Po neodločenem rezultatu na Reki smo pričakovali, da bo ljubljansko moštvo uspelo zmagati na domačem igrišču in s tem zvišati številno slovenskih udeležencev v prvi coni od 3 na 4. Krim je v najbolj odločilnem trenutku zatajil in klub vodstvu z 1:0 na koncu moral kloniči. Tako se bo v jesenski sezoni spet srečal s stari rivali v ljubljansko-primorski ligi.

Zagreški Dinamo v Ljubljani

Danes ob 17. uri bo na stadionu »Ljubljana« v Šiški prijateljska nogometna tekma med kompletnim moštvom zagrebškega Dinama in »Ljubljano«. Za ljubljanske nogometaše bo to zadnja preizkušnja pred odhodom na Švedsko. Na tekmo bodo vozili avtobus od Ajdovščine in sicer od 16. ure dalje.

Ljubeljski adjeiki

Bela kača, ki se vije iz Tržiča na Ljubelj, je spet osamljena. Ob njej ni več deset in deset tisoč-glave množice ljudi, po njej ne drvijo več hrabri dirkači na motorjih in avtomobilih. Spet je prepuščena le turistom in ostalim, ki so namenjeni z avstrijske strani na našo in obratno.

Tako velika in kvaliteta prireditev, kot so ljubeljske dirke, zaslužijo, da se še in še povrnemo nanjo. Nad 25.000 ljudi (prodanih je bilo okrog 24.000 vstopnic) se zlepa ne zbere v Sloveniji na kakršnikoli športni prireditvi. Z Ljubeljem v tem oziru lahko tekmuje le Planica, vendar ima Ljubelj to prednost, da so na njem dirke vsako leto, medtem ko pridejo ljubitelji amaterskih poletov na svoj račun le vsako tretje leto.

Organizacija letošnjih dirk je bila odlična. Zato ima zasluge prireditelj, ki je preskrbel zadostno število rediteljev, napovedovalce nas je sprihti obveščal o vožnji posameznih dirkačev in čez nekaj trenutkov je povedal čas, ki ga je bil dirkač dosegel. Za obiskovalce je bilo tudi tokrat zelo dobro preskrbljeno, saj so se lahko okrepčali pri številnih stojnicah, ki niti niso bile drage. Tudi oddelek za tisk se je tokrat izkazal, saj so novinarji dobili

razmnožene rezultate že deset minut po končanji dirkah v posameznih kategorijah.

Letos so nastopili na Ljubelju dirkači, ki so v glavnem vsi izvrstno obvladali tehniko vožnje. To velja za vse kategorije od najlažjih do najtežjih, predvsem pa za zmagovalca Pracha in najboljše prikolčiarje. Užitek je bilo gledati, kako drzno so prehajali iz krivine v krivino, največkrat tik ob notranjem robu, pravočasno na strminah dodajali plin, tako da smo imeli občutek, kot da vozijo po ravnini.

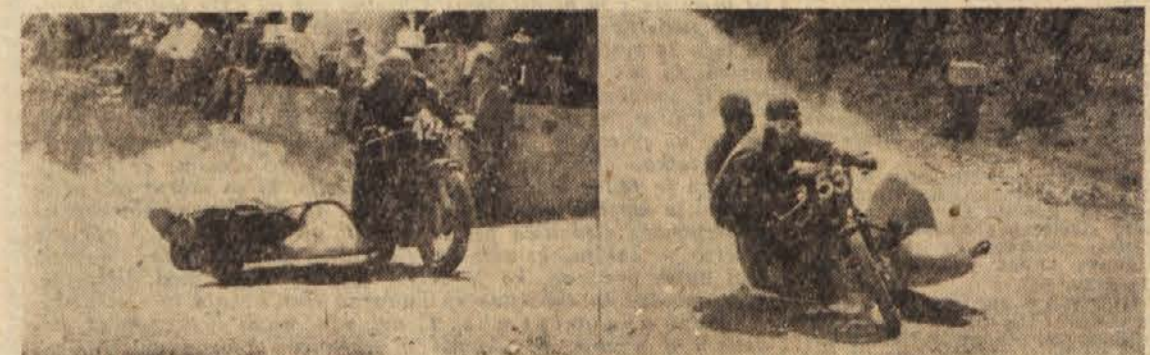
Največjo pozornost na dirkah po navadi vzbujajo prikolčiarji. In ne zaman. Močni motorji, hrabri sovozniki in posebna tehnika pri zavojih je ti-sto, kar spravi ljudi na noge. Videti sovoznaka s telesom in glavjo nagnjenega iz prikolice tik nad cesto, ali videti sovoznaka in dirkača nagnjena oba na eno stran, tako da je prikolica v zraku, je res prizor, da se naježijo lasje. Največji mojster v tem je bil vsekakor svetovni prvak Nemec Hillebrand, ki je, lahko rečemo, z milimetrsko natančnostjo vozil tik ob robu ceste; njegov sovoznak pa je imel do potankosti preračunane gibe.

Ljubeljske dirke so znane po tem, da je na njih zelo malo, pravzaprav skoraj nič nezgod. V kolikor pa pride do njih, so lažjeja značaja. V nedeljo

so imeli trije dirkači smolo. Če izvzame- mmo zlomljen palec lanskega rekorderja Orsaria, ki se je poskušoval že na treningu, se je v nedeljo prvi pobliže seznanil s prašno ljubeljsko cesto srbski dirkač s prikolico Čoić. Le-ta je na prvem zavoju nad platojem izgubil oblast nad krmilom in zapeljal v jarek. Niti njemu niti sovoznaku se ni zgodilo hujšega, kot da sta dobila nekaj prask. Zavoj nad platojem je bil usoden tudi za slovenskega dirkača Čudna, ki je v krivino zavozil s preveliko hitrostjo, tako da ga je z motorjem vred zavrtelo. Tudi Čudnu se ni nič zgodilo. Hitro se je spet pogljal nazaj na stroj in odpeljal naprej.

Tretja in zadnja nezgoda se je pripetila srbskemu avtomobilistu Božiču. Le-ta se je že na povratku s sobotnega treninga zadel s svojim avtomobilom v občestni kamen pod platojem. Tudi na dirkah ni speljal mimo njega, ampak ga je prav ta kamen spet ustavil. Božiču se ni zgodilo nič, na avtomobilu pa je bila le manjša gnotna škoda.

Bela kača, ki se vije iz Tržiča na Ljubelj je spet osamljena. Spet je prepuščena turistom in ostalim, ki so namenjeni z avstrijske strani na našo ali obratno. V. S.



Vožnja prikolčiarjev je izredno zanimiva

Oglejte si II. jugoslovanski izvozni sejem na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani v času od 3. do 11. avgusta letos

Nagrade za obiskovalce na izžrebane vstopnice: motorno kolo »Colibri« tovarne »Tomos« in električni hladilnik Tovarne Tobi, Bistrica pri Mariboru

KINO »UNION« Ameriški film Beg iz Guayanne



Brez tednika. Predstave ob 17, 19 in 21. V glavni vlogi Humphrey Bogart in Michele Morgan. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »VIC« Premiera ameriškega barv. filma Mož iz Kolorada

Tednik »F. N. štev. 31«. Predstave ob 17, 19 in 21. V glavni vlogi Glenn Ford, William Holden in Elen Drow. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.



KINO »KOMUNA«: franc. barvni cinescope film: »Je še prostor za enega«. Tednik: F. N. 31. Predstave ob 17, 19 in 21. V glavni vlogi: Gerard Philippe. KINO »VIC«: japonski film »Legenda o Ugetsu«. Predstavi ob 19 in 21. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30 do 11 in od 14 dalje. KINO »SOCA«: amer. film »Poletno potepanje«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. LETNI KINO »BEZIGRAD«: ameriški barvni film »Dimni signal«. Predstava ob 20,30. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. MLADINSKI KINO LJUDSKE MILICE. Komikova 8 predvaja jugoslovanski film: »Jubilej gospoda Iki«. Predstavi vsak dan ob 18 in 19. KINO »LITOSTROJ«: ruski barvni film: »Matl«. Tednik: »F. N. štev. 30«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. Danes zadnjič!

KINO »TRIGLAV« Ameriški barvni film PEKEL POD NIČLO

V glavni vlogah Alan Ladd in Joan Tetzel. Predstavi ob 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 17 dalje. Danes zadnjič!

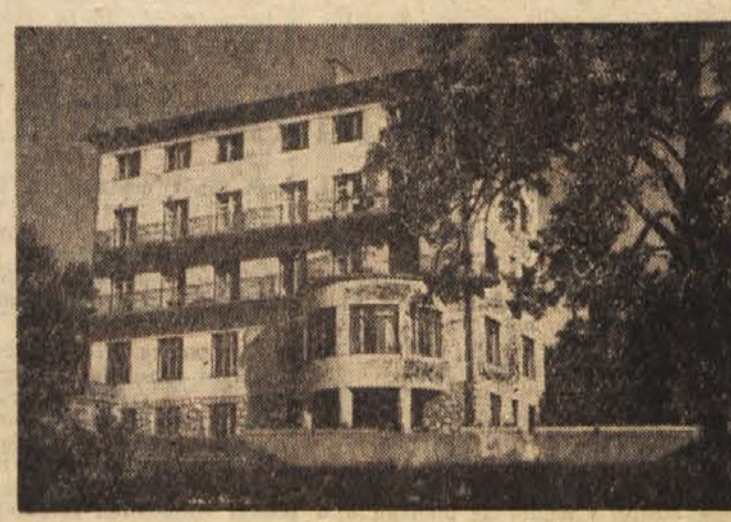


KINO »SIŠKA« Jugoslovanski film »NE OBRAČAJ SE, SINKO«

V glavni vlogi: Bert Sotlar in Zlatko Lukman. Predstave ob 18, 19 in 20.



NAROČNIKI — POZOR!



Ob lepem Blejskem jezeru bo eden naših naročnikov preživel brezplačno 7 dni

HOTELU »KRIM« NA BLEDU

- Komur od naših naročnikov bo sreča naklonjena in bo v soboto izžreban, bo preživel 7 dni brezplačno ob lepem Blejskem jezeru v

- ki je oddaljen 3 minute od jezera in 50 m od prve avtobusne postaje
- Lesce—Bled in Ljubljana—Bled
- Hotel ima centralno kurjavo, po vseh sobah je tekoča topla in mrzla voda
- Sobe imajo razgled na jezero, Julijske Alpe in Karavanke
- Kuhinja je prvovrstna, na željo gostov serviramo narodna jedila
- Razen družabnega prostora imajo gosti na razpolago prijeten vrh, kjer tudi serviramo
- Kratkih sprehodov ob jezeru in bližnji okolici ter daljših izletov je na pretek
- Gosti se lahko udeležujejo v raznih športih, kakor n. pr. ribolov, plavanje, tenis in veslanje
- Za večerne razgovore in razvedrilo pa je preskrbljeno v prijetni domači »kmečki sobi«

Obiščite nas in zadovoljni boste — kar vam jamči delovni kolektiv hotela!

Razstavljeni bodo najnovejši vzorci vsakovrtnih izvoznih predmetov iz vseh industrijskih panog jugoslovanske proizvodnje. Na ta sejem so vabljeni številni inozemski interesi. Vabimo tudi Vas, oglejte si to reprezentančno izvozno blago, ocenite ga, izbirajte, sklępajte nove kupčije. Za obisk sejma izkoristite 25% popust na železnici.

DNEVNE NOVICE

RADIO LJUBLJANA

Spored za torek, dne 6. avgusta 1957
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00,
13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 23.55

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pisana glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš tednik - 7.10-8.00 Zabavni zvočni - 8.00-8.45 Cicibanom - 8.45-9.00 dober dan! - 9.00-9.15 Zgodbe Gustava Straše (ob 70-letnici pisatelja) - 9.15-9.30 godba JLA p. v. Jožeta Bruna - 9.30-9.45 minut z malimi zabavnimi anšambli - 9.45-10.00 Utrinki iz literature - 10.00-10.15 Irwin Shaw: Priča - Johann. Brahms: Concert za violino in orkester v D-guru - 10.15-10.30 Od melodije do melodije - 10.30-10.45 Za dom in žene - 11.15 Virtozne skladbe za razne instrumente - 11.30 Koroške narodne pesni - 11.35 Kmetijski nasveti - Ing. Dušan Modic: Uporibanje vej sadnega drevesja - 12.40 Odločki z baletov »Labodje jezuro«, P. I. Calkovski in »Gayane« A. Hacıaturjana - 13.15 Pester spored opernih melodij - 14.00 Skladbe slovenskih avtorjev igra Mariborski instrumentalni ansambel - 14.30 Radijski leksikon - 14.35 Naši poslušalci - 15.00 Šestajto in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Radijski roman - Erih Koš: Kit - 16.00-16.15 tudi Veliki Mak - XIV. - 16.45 Popolnanski simfonični koncert - 17.15 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Sportni tednik - 18.30 Iz zakladnice jugoslovanske samospojeve - 19.00 Razgovor o mednarodnih vprašanjih - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Mali koncert ljubljanskega komornega zbora - 20.30 Radijska igra - Herbert Eisenbach: Tako živimo in tako umiramo (ponovitve) - 21.15 Igrajo veliki solisti orkestr - 23.15 Povabilo na ples - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Odčinja za tujino (prenos iz Zagreba).

VESTI IZ KRANJA

»TORČIC«: mehiški film: »Ko bom odšel...« Predstavi ob 18 in 20.
LEJNI KINO »PARTIZAN«: ameriški barvni film: »Bitka v soteski«. - Predstava ob 20.

Z BLEDA

Ameriški film »Jajce in jaz«. V glavni vlogi Claudette Colbert in Fred MacMurray. Predstavi ob 18 in 20.

Vestij z Jesenic in okolice
Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Stanka Rosenstern. Javnostna pisarna.

KINO
»RADIO«: ameriški film: »Kogar sonce greje«. Predstavi ob 18 in 20.
»LAVZ«: angleški film: »Skoki pekel«. V glavni vlogi Peter Finch in Virginia MacKenzie. Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnji!

CELSKE VESTI
»UNION«: ameriški barvni kinematografski film: »Lihard Levjescni«. V glavni vlogi Georg Sanders in Virginia Mayo.
»METROPOL«: ameriški barvni kinematografski film: »Indijanski borec«. V glavni vlogi Kirk Douglas in Elsa Martinelli.
»LEJNI KINO«: češki barvni film: »Glasba z Marsa«.

»VESTI IZ TRBOVLI«
»BLAVSKI DOM«: ameriški film »Ljubzen s tujcem«. V glavni vlogi Victor Mature in Jean Simmons.
»PARKE«: avstrijski film »Zdaj smo pa tam«. Predstava ob 20.

Zaspal je naš mož in očka
JOŽE HUMER
pravni in komercialni referent
Pogreb bo v sredo, 7. avgusta, ob 17 iz Nikolajeve tržiške vežice na Zalah.
Zalujoča družina

V nedeljo, 4. avgusta, nam je kruta smrt iztrgala iz družinskega kroga predragega moža in očeta
Ferdinanda Žagarja
upokojenega rudarja
Posmrtno ostanke dragega pokojnika bomo položili materi zemlji v naročje 6. avgusta 1957 izpred hiše žalosti na pokopališče v Trbovljah.
Srce nam krvavi ob prebridki izgubi. Ne bomo ga mogli pozabiti.
Planina vas - Trbovlje, 5. avgusta 1957.
Zalujoči: žena MARIJA, sinovi, hčere, zetje, snaha, vnuk in vnukinja ter ostalo sorodstvo

Izšel je

LJUBLJANSKI VODNIK

II. izpopolnjena izdaja za leto 1957/58.

To je edina najpopolnejša publikacija, ki nudi turistom, potnikom in poslovnim ljudem podatke o vsem, kar jih v Ljubljani zanima. Vodnik je pisan v slovensčini, angleščini in nemščini, ter ima preko 90 ilustracij in več preglednih kart. V dodatku Vodnika je opis 34 izletov v okolico Ljubljane in po Sloveniji. Ljubljanski vodnik lahko dobite v vseh knjigarnah, kioskih in pri kolporterjih za 350 din. Sole imajo znaten popust.

GOSPODINJE!

ZADOVOLJSTVO JE ČISTITI Z

ISOL

ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO

GLEDALISCA

Kitajsko gledališče lutk in senc bo gostovalo v Mestnem gledališču v četrtek, 8. in 9. avgusta. Spored, ki bo oba večera enak, obsega po štiri prizore starih kitajskih iger za lutke in senc. Vstopnice za ta izredni dogodek bodo v prodaji od srede dalje v Mestnem gledališču. Cene od 100 do 300 din, rezervacij ni.

Upravni odbor

radio-elektro-mehaničnega podjetja

»REMOPO« - CERKNO

razpisuje naslednja delovna mesta za:

tehničnega vodjo podjetja

Pogoji: Strojni ali elektro-tehnik z najmanj 10-letno prakso v industrijski proizvodnji.

šefa računovodstva

Pogoji: Dovršena srednješolska izobrazba, obvladanje industrijskega knjigovodstva in najmanj 5-letna praksa.

komercialista

Pogoji: Dovršena ekonomska srednja ali tehniška šola in najmanj 2 leti prakse v komercialni.

konstruktorja

Pogoji: Elektrotehnik z najmanj 10-letno prakso, od tega vsaj 2 leti v konstruiranju.

pisarniško moč za tajništvo

Pogoji: Dovršena dvoletna ali višja administrativna šola s popolnim obvladanjem steno grafije in najmanj 2 leti samostojne prakse.

Plače razpisanih delovnih mest so določene po TP, dopolnilne plače pa se določijo po dogovoru. Samska stanovanja preskrbi podjetje, za šefa računovodstva je določeno komfortno stanovanje z najamno ob nastopu službe. Za ostala razpisana delovna mesta pa bodo družinska stanovanja zagotovljena ob dograditvi novega bloka v prvih mesecih leta 1958. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe s kratkim opisom službe in kvalifikacije pošljite na upravo podjetja do 10. avgusta 1957.



SEJEM TEHNIKE IN TEHNIČNIH PRIDOBITEV

OBIŠČITE

MEDNARODNI BEOGRAJSKI SEJEM

OD 23. AVGUSTA DO 2. SEPTEMBRA 1957

IZKORISTITE JUBILEJNI POPUST 50% NA ŽELEZNICAH IN REČNIH LADJAH TER SE SEZNANITE Z NAJNOVEJŠIMI IZDELKI TEHNIKE VODILNIH PODJETIJ JUGOSLAVIJE, EVROPE IN IZVENEVROPSKIH DRŽAV

Obvestila: BEOGRADSKI SAJAM — BEOGRAD, poštni predal 408

PREDSTAVNIŠTVO ZA LR HRVATSKO: BEOGRAJSKI SAJAM, ZAGREB, STROSMAJEROV TRG 8, TELEFON: 36-069 IN 37-482

2564

Upravni odbor radio-elektro-mehaničnega podjetja

»REMOPO« - CERKNO

razpisuje naslednja delovna mesta za:

tehničnega vodjo podjetja

Pogoji: Strojni ali elektro-tehnik z najmanj 10-letno prakso v industrijski proizvodnji.

šefa računovodstva

Pogoji: Dovršena srednješolska izobrazba, obvladanje industrijskega knjigovodstva in najmanj 5-letna praksa.

komercialista

Pogoji: Dovršena ekonomska srednja ali tehniška šola in najmanj 2 leti prakse v komercialni.

konstruktorja

Pogoji: Elektrotehnik z najmanj 10-letno prakso, od tega vsaj 2 leti v konstruiranju.

pisarniško moč za tajništvo

Pogoji: Dovršena dvoletna ali višja administrativna šola s popolnim obvladanjem steno grafije in najmanj 2 leti samostojne prakse.

Plače razpisanih delovnih mest so določene po TP, dopolnilne plače pa se določijo po dogovoru. Samska stanovanja preskrbi podjetje, za šefa računovodstva je določeno komfortno stanovanje z najamno ob nastopu službe. Za ostala razpisana delovna mesta pa bodo družinska stanovanja zagotovljena ob dograditvi novega bloka v prvih mesecih leta 1958. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe s kratkim opisom službe in kvalifikacije pošljite na upravo podjetja do 10. avgusta 1957.

PODJETJE
»SLOVENIJA LEŠA LJUBLJANA«
sprejme v službo

2 stenodakti ograrki

z ekonomsko srednjo šolo ali nižjo srednjo šolo in administrativnim tečajem.
Nastop takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

2565

»JUGOSLOVANSKI AEROTRANSPORT«

poziva delavce in uslužbence

ki so bili leta 1956 v službenem razmerju s podjetjem, imajo pa po predpisih pravico do deleža pri končni razdelitvi viška plačnega sklada, naj dvignejo pripadajoči znesek v roku treh mesecev od dneva objave tega oglasa.

2569

Protiperonosporne služba

Poročilo z dne 5. avgusta 1957.

Letošnje poletje je karakteristično za visoko trto zaradi tega, ker ni bilo večjega pojava peronospore. V posameznih vinogradniških okoliših se sploh ni pojavljala celo na neškrupljenih trtah. To pomeni, da letošnje leto ni bilo ugodno za pojav in razvoj peronospore vinske trte. Kljub rednemu opozarjanju vinogradnikov od strani peronosporne službe na pravi čas škropljenja, pa ugotavljamo, da so nekatera vinogradniška gospodarstva in vinogradniki letos škropili več, kot je bilo to potrebno. Na ta način so porabili več sredstev za 1 do 2 ali celo več škropljenj.

Sedaj je že mesec avgust in so grozdne jagode dovolj razvite, da sploh ne obstaja več možnost okužbe po peronospori. Peronospora se lahko pojavi le na mladih poganjkih (vršičkih), toda ne v takšnem obsegu, da naredi kakšno koli gospodarsko škodo. Zaradi tega opozarjamo vinogradnike, da ni potrebno več škropiti vinske trte proti peronospori. Lahko se še škropijo le trsanice in mladi vinogradniški nasadi in sicer z 1% Bordojsko brozgo.

Zaradi prejšnjega dežja se je ponekod začel močno pojavljati Botrytis - siva grozdna plesen, ki povzroča grozdno gnilobo. V primeru toplega in suhega vremena, kakor predvidevajo meteorološki strokovnjaki, tudi siva grozdna gniloba (Botrytis) ne bo naredila večje škode. Obstaja pa nevarnost večjega pojava odtija - pečlaste plesni - vinske trte. V tem primeru je potrebno vinograde zveplati ali škropiti z 0,2% Cosanom ali Sumporolom. Zveplante vinogradov se ne sme izvajati pri močni sončni pripekli.

Obepem obveščamo vinogradnike, da je to zadnja redna napoved protiperonosporne službe v letošnjem letu. Istočasno prosimo vse vinogradnike, da sponorbajo Kmetijskemu inštitutu Slovenije svoja zapašanja in pripombe v letošnjem delu protiperonosporne službe, ter eventualni pojav večjega obsega odtija in botrytisa.

DROBNI OGLASI

KLAVIR zelo poceni prodam. Knep. Prijateljstva 1/II.
OCALA, najdena na gradu v nedeljo popoldne, dobi lastnik v upravi Ljudske Pravice.

Obvestilo

Obveščamo vse zainteresirane investitorje, da ZVEZNA GRADBENA ZBORNICA v soglasju z državnim sekretarjem za industrijo Zveznega izvršnega sveta v bodoče ne bo več objavljala v uradnem glasilu (Uradni list FLRJ) objav o javnih licitacijah, ki ne bodo vsebovale podatkov, predpisanih s členom 11. pravilnika o oddajanju gradbenih objektov in del (Uradni list FLRJ 13-57 - dodatek).

ZVEZNA GRADBENA ZBORNICA prav tako ne bo objavljala objav o javnih licitacijah, ki se glede roka ne bi skladale s členom 12 omenjenega pravilnika. To pomeni, da je treba poslati objave o licitacijah neposredno Zbornici najkasneje osem dni pred datumom, ko želite objavo o licitaciji oglašiti v Uradnem listu FLRJ (Uradni list FLRJ izhaja vsako sredo).

Objave o licitacijah, ki bodo poslane neposredno Uradnemu listu, ne bodo objavljene.

Iz Zvezne gradbene zbornice

2557

Obvestilo

Obveščamo vse zainteresirane, da

INDUSTRIJA KROGLIČNIH LEŽAJEV BEOGRAD

KNEZA DANILA 23-25

ne bo delala v času od 5. do 25. avgusta 1957



zaradi kolektivnega letnega dopusta

2536

Obiščite

PRVO RAZSTAVO

IN FESTIVAL V ZADRU

od 14. do 18. avgusta letos

Edinstvena specializirana gospodarska manifestacija z mednarodno udeležbo — vrsta kulturnih prireditev — prva mednarodna razstava umetniške fotografije »Človek in morje« — prva likovna razstava »Modri salon«

Na ladjah popust 50%, na železnici pa 25%

List izdaja in tiska Casopisno-založniško podjetje »Ljudska pravica«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, telefon 39-181 - Notranjepolitična gospodarska rubrika Nazorjeva 12/II, telefon 20-507 in 22-621 - Kulturna rubrika Trubarjeva 24, telefon 21-887 in 22-491 - Uprava Kopitarjeva ulica 2, telefon 39-181 - Telefon za naročnino 31-030 in oglase 31-358 - Telefon poslovavnice na Titovi cesti 22-322 - Mesečna naročnina 250 din, za tujino 500 din - Tekoči račun 60-KB-6-2-1393 - Poštni predal 42 - Poština plačana v gotovini - Rokopisov ne vračamo.

FALKOVCI Pol stoletja nenavadne damske organizacije pomagajo povsod

Začetek je bil težak. Prebivalci danskega glavnega mesta so pomilovalno gledali početje nenavadnega podjetja, listi pa so objavljali na njegov račun številne dovtipe in karikature. Vse to ni omajalo falkovcev, ki so nadaljevali delo, smešnice pa so pripomogle, da so izvedeli zanje po vsem Danskem. Začetni uspehi



Tako imenovano »lačno jetiko« ima sedemletna Luciana Barboni, hčerka italijanskega delavca s sedmimi sinovi. Ze dlje časa se ukvarjajo z nenavadnim pojavom znani italijanski zdravniki, deklece pa je začelo pred kratkim tudi kaditi, ker si s kilogrami mesa, kruha, testenin in drugih živil ne more več utešiti lakote. Upajo, da bodo z zapleteno operacijo spravili deklina prebavila v normalno stanje.

in nagla pomoč vsem potrebnim so podjetju utirali pot, tako da je čedalje širše posegalo v dansko življenje.

Podjetje »Falk« je opravljalo dokaj nenavadne naloge. Neki Danec, ki je živel na otoku Majorca, je poslal podjetju brzojavko, da bi želel biti operiran v domovini. Podjetje »Falk« je poslalo letalo in bolnika prepeljalo v Kjopenhaven. Zdaj izvršuje podjetje vsaj dva čudna naročila. Po vsem Danskem ima okoli sto podružnic, ki pomagajo pogorelcem, pa pri prometnih ne-

pomagajo povsod

Petdesetletnico obstoja praznuje na Danskem nenavadna organizacija, ki se imenuje »Falk« po ustanovitelju. Mož je bil poslovni človek in delno tudi pustolovec, ki se je udeleževal vseh svetov, celo na Aljaski in v Sibiriji. Pred petdesetimi leti je zdaj že pokojni Sophus Falk zbral okoli sebe dvanajst ljudi, ki so s skromno opremo »pomagali vsakomur v nesreči«. To geslo še vedno vodi dejavnost falkovcev...

srečah in pri podobnih nezgodah. Naloge pa so še drugačne. Neki kipar je hotel prepeljati velik kip iz enega kraja v drugega. Poklical je falkovce in vse je bilo v redu. Nekaj podobnega je opravilo podjetje »Falk« tudi takrat, ko je v viharni noči pretlika nevarnost, da bo veter podrl stari mlin na reki Baelum.

To reševalno podjetje ima kaj nenavadno zgodovino. Lansko zimo je sporočil neki deček, da je videl človeka na ledeni gmoti, ki se je odtrgala od kopnega in jo je neslo na odprto morje. Falkova reševalna skupina je bila vso noč na morju, človeka pa je rešila z ledene plošče šele naslednje jutro. Ko je dobil rešenec račun, je dejal, da ne bo plačal, češ da ni nikogar naročil.

Eden izmed primerov je na pogled podoben izmišljotini, vendar trdijo falkovci, da se je zares pripetil. Podjetju je nekega večera telefoniral zakonski par, češ da se je v vili, ki sta jo zakonca najela, zgodil zločin. Ko je prišla reševalna skupina, sta preplašena žena in mož izjecljala, da sta slišala v kleti strele in da skozi zaprta vrata teče kri. Reševalci so vdrli v klet in našli kozarce s paradiznikovo mezgo, ki je vrela in so zato zaprte steklenice pokale. To so bili streli, ki so prestrašili oba zakonca, »kri« pa je bil paradiznikov sok.

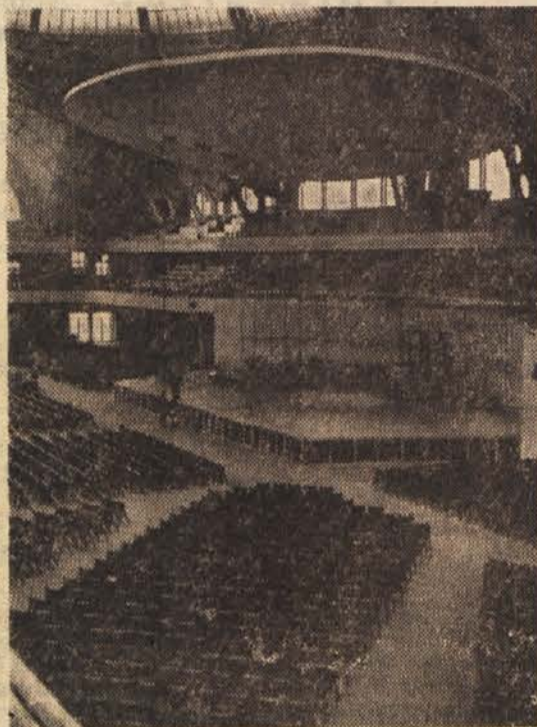
In kratek pregled petdesetletnega dela? Podjetje »Falk« je pomagalo pri 54.000 nesrečah, pogasilo 80.000 požarov, prepeljalo v bolnišnice nad dva milijona

v primerih, ko je bila potrebna čim hitrejša pomoč.

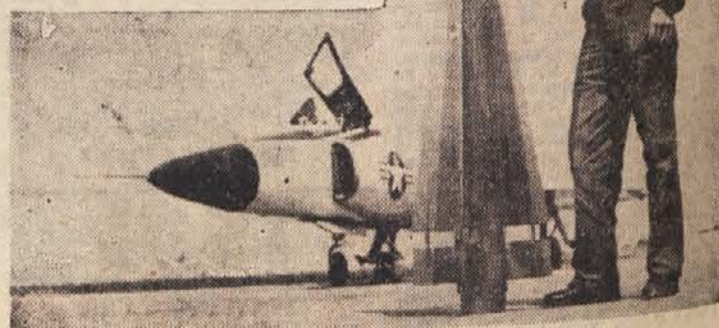
Te storitve plačujejo na dva načina. Kdor plača podjetju 40 danskih kron letne zavarovalnine, lahko računa na Falkovo pomoč pri sleherni nezgodi. Zdaj ima podjetje 25.000 takih zavarovancev, tisti, ki niso zavarovani, pa plačajo vsako uslugo po posebni tarifi, seveda če ne mislijo tako kot tisti, ki so ga falkovci vso noč iskali po razburkanem morju in ga zjutraj rešili z ledene plošče.

bolnih in ponesrečenih, spravilo v delavnice dva milijona pokvarjenih motornih vozil. Falkova letala pa so opravila 2000 poletov,

Vzdevke »viseči krožnik« so dali prebivalci Frankfurta 500 kvadratnih metrov veliki in 15 ton teški akustični napravi nad odrom v slavnostni dvorani, ki jo gradijo za televizijsko razstavo. Do enajstega avgusta bodo s tega odra oddajali televizijske sporode vsako popoldne, v dvorani pa je prostora za 8000 gledalcev.



Američani so nedavno pokazali svojo novo, na daljavo usmerjevano raketo, ki naj bi v primeru vojne prestrezala sovražna reaktivna letala. Pravijo, da dobro deluje, upati je le, da ne bo nikoli prišla v poštev.



Napoved bolezní?

V poročilu, ki ga je prebral na letnem sestanku Ameriškega združenja za psihosomatsko medicino, nakazuje psihiatr doktor Arthur H. Schmale možnost, da bi v določenih primerih vnaprej napovedali začetek in vrsto bodoče bolezni. Do te ugotovitve je prišel po proučevanju 42 pacientov, ki so bili hudo bolni.

Po zaslugi dr. Schmala utegne dobiti sodna medicina v določenem smislu popolnoma nov diagnostični pripomoček. Kakor sam pravi, lahko skrbna proučitev in analiza bolnikovega življenja pripomoreta do bodoče diagnoze, ker se določene huđe bolezni razvijajo tedaj, kadar so bolniki v stanju pomirjenosti po duševnem pretresu.

V nekem drugem poročilu, ki so ga predložili trije zdravniki, je rečeno, da imajo bolniki, ki trpijo zaradi visokega krvnega pritiska, presenetljivo sposobnost za boj proti duševnemu vznemirjenju. Ti zdravniki pravijo, da se bolniki, ki na telesne napore odgovarjajo z zvišanim krvnim pritiskom, lahko vzdržijo ostrih reakcij na duševna vznemirjenja, ki si jih morali preživeti med poskusom. Na

tej osnovi so začeli proučevati možnost visokega krvnega pritiska pri ljudeh, ki so že »po naravi« nagnjeni k tej bolezni. Zdravniki domnevajo, da pride pri takih ljudeh do te bolezni prej zato, ker ne morejo preprečiti posledic duševnih vznemirjenj, kakor pa zaradi mobilizacije potlačenih notranjih spopadov.

Kazen za izbiričnost

Znano je, da se ženske strahno težko odločijo, kadar kupujejo, oziroma med nakupovanjem izbirajo kakšno stvar. Da bi se izognili preveliki in pogosto nadležni izbiričnosti takšnih žensk, so v nekem ameriškem mestu uvedli posebno denarno kazen za vse tiste, ki med nakupovanjem pomerijo več kakor šest oblek, in sicer ne glede na to, ali se po takšnem dolgotrajnem izbiranju odločijo za nakup ali ne.

ELEKTRONI

v francoski skupščini

Zadnje čase so v francoskem parlamentu že večkrat predlagali, naj bi poslancem zagotovili sodobnejše pripomočke za glasovanje in za štetje glasov. Zato je parlament razpisal natečaj, ki se ga je udeležilo 27 ustreznih podjetij.

Navsezadnje so se odločili, da naprave za glasovanje ne bodo električne, češ da je ta metoda že zastarela, marveč elektronske. Prednost tega sistema je med drugim tudi občutno nižja cena kot pri električnih napravah. Ceparv imajo vsi elektronski instrumenti dokaj zapleteno konstrukcijo, je sistem njihovega funkcioniranja kar se da preprost.

In kako bo šla ta reč? Vsak poslanec bo dobil individualno volilno skrinjico, razen tega pa so predvidene tudi skrinjice za skupinsko glasovanje. Na vsaki izmed skrinjic bo pet gumbov. Na enem bo pisalo »za«, na drugem »proti«, na tretjem »vzdržim se«, na četrtem »ne bom glasoval« in na petem »na političnih«.

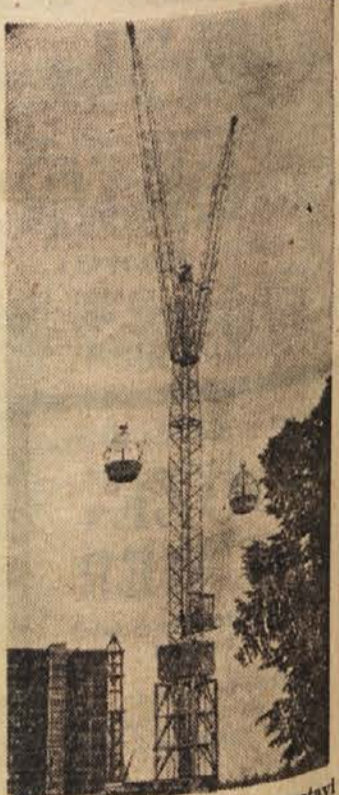
Predsednik zasedanja bo imel še posebno napravo, s katero bo napovedal glasovanje, objavil rezultate, zaključil glasovanje itd. Seveda pa bo informacijski urad pred dokončno uvedbo novega

glasovalnega aparata razložil poslancem, kako je treba ravnati z napravo, da bo zbirala pravilne podatke. Razen tega bo lahko vsak poslanec s svojo glasovalno skrinjico tudi popravil glas, ki ga bo morda zanj oddala njegova politična skupina.

Največji debeluh

Nedvomno najdebelejši človek na svetu je Earl Iags, ki živi na fermi svojega očeta v ameriški državi Illinois. Mladeniču je komaj 25 let, pa tehtata natanko 366 kilogramov. Zaradi tako velikanske teže se seveda le s težavo premika. Večinoma bere in sedi na stolu, ki so ga izdelali posebej zanj. Iags je doslej dobil že številne ponudbe cirkuških ravnateljev, da bi nastopal pred javnostjo, vendar je vse odklonil, ker mu povzroča sleherno potovanje prevelike težave. Njegova najboljši priljubljena igra je šah.

Volilne rezultate bodo elektronski aparati posredovali poslancem deset sekund po zaključku glasovanja. Na dveh velikih zaslonih se bodo zvrstile ustrezne številke, za posebno glasovanje, na primer o zaupnici, o predsedniku zasedanja itd., pa bodo v skušinski zbornici namestili posebno volilno skrinjico z elektronskimi napravami. Če se bo pokvarila katera izmed avtomatično delujočih naprav, bo poseben instrument prekinil glasovanje, ki se bo nadaljevalo šele, ko bodo pregledane vse poslanske volilne skrinjice.



Na nedavni industrijski razstavi v zahodnem delu Berlina so se obiskovalci lahko dvignili v dve gondolah z žerjavom visoko nad razstavišče in so si iz ptičje perspektive ogledali mesto. Za prebivalce Berlina, ki leži na ravni, je bila baje ta vožnja prav posebno doživetje.



Zadnje čase se čedalje več znanstvenikov ukvarja z vprašanjem, ali cigareteti tobak oziroma nikotin povzroča rakaste bolezni. Za sedaj vedo to le iz statističnih podatkov, pravega povzročitelja te bolezni pa še niso odkrili. Za ugotavljanje škodljivih snovi v tobaku uporabljajo najrazličnejše pripomočke, dva izmed njih pa sta tudi tale »kadalna« stroja. Leva naprava je ameriškega izdelka in kadi po sto cigaret hkrati, desni strojek je angleški, v obeh pa se v posebnih čistilih zbirajo nikotinske in druge snovi, ki o njih menijo strokovnjaki za raka, da skrivajo povzročitelja čedalje pogostejših rakastih bolezni.



DRAGO VRESNIK Pat V ELDORADO

IZ POTOPISNE SKICIRKE AMERISKEGA SLOVENCA

Avtobus je vozil enkrat na dan proti severu, v naselja, pueblase na robu pragozdov. Dobil sem vozno karto in podatke o potovanju.

Popoldne sem si ogledal Posadas. Mesto leži na planoti, ki se strmo spušta proti reki Paraná. Je lično urejeno in ima okrog 120.000 prebivalcev vseh narodnosti. Na drugem obrežju se proti severu odpira razgled na paragvajsko stran, na mesto Encarnacion, ki leži podobno kot Posadas na planoti. Više proti severu se razprostirajo temni pragozdovi, skozi katere se vije v srebrnih vijugah reka Paraná.

Zvečer sem se vrnil v hotel in zgodaj legel, naslednje jutro pa smo se še v temi zmašili v avtobus. Svoje stvari sem pustil v hotelu, s seboj sem vzela dežni plašč za vsak primer. Nameiral sem obiskati nekaj Slovencev, starih izseljencev, ki živijo v teh krajih. Vozili smo se nekaj časa v temi, šele za Candelarijo se je zdanilo. Pred nami na severu in vzhodu, kamor je zavijal avtobus, se je risalo nizko gorovje s pragozdovi. Nekaj časa smo se peljali po ravnem svetu, nato se je začela cesta zložno spenjanje po hribu v goščavo.

Na vrhu hriba se je pot zravnila. Peljali smo se po pragozdni cesti do pueblasa Bela Vista,

kjer se cesta strmo spusti v ozko dolino. Prečkali smo peneci še hudournik in se vzpeli na drugi breg. Ko smo premagali strmino in dospeli ravno cesti, me je začelo skrbeti za mojo postajo. Vzel sem vozovnico do Km 46. Prešli smo Cerro Azul, Leandro Alem in še dalje. Izstopiti bi moral na Km 46, da bi našel Slovence. Vprašal sem sošoferja.

»Kar lepo zaspite,« je rekel, »do kilometra 46 se bomo vozili še dobre tri ure.«

»Saj vendar prevozimo po 30 km na uro,« sem rekel.

»Da, ampak kilometri se ne štejejo iz Posadasa, temveč z one strani.«

Sedel sem in gledal v nepremakljive stene pragozda, ki so brzele mimo okna. Po dolgi, utrudljivi vožnji sem le opazil manjše številke na kilometriških kamnih. Končno je avtobus obstal in sofer mi je namignil, da sem na mestu. Izstopil sem in se znašel na prazni cesti: na vsaki strani pragozd, nikjer sledu o kakem naselju. Hodil sem sem ter tja ob cesti in prežal v pragozd. Šele čez čas sem v senci dreves opazil tablico z napisom: Guarani. Pod napisom je bila puščica, ki je kazala v gozd. Šele zdaj sem opazil ozko stezo, ki se je vila med drevjem in zelenjem. Stopil sem naglo po njej in kmalu prišel na odprt svet, kjer se je širil velik nasad Yerba mate. Svet se je položno spuščal. Nekoč je bil tod pragozd, pa ga je človeška roka požgala in izsekala. Spodaj v dolinici, med nasadi mate in pomaranč je ždelca stisnjena vasica. Stopil sem v pueblas, pa nisem našel žive duše razen starega kreolca, ki je stal na pragu svoje lesene kolibe in me začudeno ogledoval. Šele na drugi strani, kjer je na pol naslonjena na breg, na pol

sloneča na kolenh stala lesena koč, sem opazil nad vrati napis: »Registro civil«. Tu bom bržkone dobil potrebne podatke, sem pomislil, potrkal in vstopil.

V »uradu« sta sedela možki in ženska. On je bil nizek, suhljat možičel v obleki, ki so jo bržkone prevečile krave. Ženska je bila razmrščena in zanemarljena, hujša od pastirice. Uradniška birokracija sredi pragozda ima največje možnosti, da segnje v lastni nesnagi. Ženska se je spoštljivo uselja za pisalni stroj, ki se je zibal na pokvečeni, škripajoči mizi. Razen dveh polic z nekaj papirji ni bilo v tej pisarni prav ničesar. Izvlekel sem iz žepa naslov in vprašal, ali jima je znano, kod živijo naši ljudje.

Zmignila sta z rameni, kot znajo uradniki, in odkimala. Nič nista vedela. Končno je možičel odprl usta. Menila je, da je naslov napačen, da številka 46 najbrž pomeni poštni predal, ne pa kilometre. Pozneje sem ugotovil, da je imel prav, toda v tej pisarni mi ni bilo do dolgovernih razpravljanj. Sto kilometrov sem se predaleč odpeljal. Stekel sem iz »registro civila« naravnost v pragozd in nazaj na avtomobilsko cesto. Imel sem srečo, da sem ujel popoldanski in hkrati edini avtobus, ki se je vračal v Posadas.

Pozno zvečer sem se vrnil v mesto. Zbit, lačen in žejen sem se spravil k večerji. Sklenil sem, da se bom drugi dan odpravil le do Cerro Azula. Tam je živela z Nemcem poročena Slovenka, ki je gotovo bolje poznala slovenske naselbine. Nobenega pomena ni imelo, da bi se še nadalje brez koristi prevažal po pragozdni cesti, zamenjal kilometre za pošne predale in dostojne krčme za birokratske registre c'«««. Kako smešna je država v pragozdu!

Naslednje dopoldne sem izstopil v Cerro Azula, po naše: Modrem bregu. To je značilno farmersko naselje. Kraj je prijazen in čedno urejen. Naseljenci premorejo moderno šolo, kino, športno igrišče in imajo lastno električno centralo. Takšno udobje je sredi pragozda dokaj nenavadno. Kmalu sem izvedel, da se imajo za vse to zahvaliti nekemu Madžaru, ki je imel poleg farme tudi svoj hotel. Sobo sem si najel pri njem, pustil tam prtljago in se odpravil iskati Slovence.

Kmalu sem našel lepo urejeno farmo njenega moža. Velika sušilnica za predelavo mate me je opozorila, da je mož bogat, da ima nedvomno veliko nasadov Yerba mate. Odrinil sem vrata na dvorščice in se nameril proti možaku, ki je pravkar sedel na traktor.

»Ali vam je znano, kje žive tod Slovence?« sem vprašal po špansko. Mož se je naglo skobacal s traktorja in razširil roke proti meni. »Strela božja, menda niste Slovence?« je rekel po slovensko.

»Seveda sem Slovenec!« Mož me je prijazno objel in potegnul za seboj v hišo. Bil je gospodinjnin brat. Srečanje je bilo pač takšno, kakršno more biti med ljudmi iz stare domovine. Besedovali smo o tem in onem, Domačinja sta poznala precej Slovencev, ki so živeli blizu Modrega brega. Povedala sta mi, da jih nekaj živi v Tarancu (delu pragozda), nekaj blizu Leandro Alemu, tri ure hoda po pragozdni cesti. Ker je bilo že poldne, sem se odločil, da bom pogledal k njim drugi dan. Po veseljem srenju s prvimi slovenskimi kolonisti sem se vrnil v hotel, popoldne pa odšel na sprehod v bližnje okolično naselja.